

ЮЛИЯН
МАРКОВ

ТАБУЛАТУРА
&
КАСЕТА

23
РОК-КАЖ
РОК
СЕРИЯ



РОК БУКВАР

СУПЕР
САМОУЧИТЕЛ
ЗА
КИТАРА

GUNS'N'ROSES
KANSAS
JIMI HANDRIX
ERIC CLAPTON
EAGLES

ЕФ ЮБИСА
БИЗНЕС

ЮЛИАН
МАРКОВ



РОК БУКВАР

Рок
серия

СЪДЪРЖАНИЕ

1. ЗА МЕТОДА ЮБИСА И ЗА ТАЗИ КНИГА	2
2. НАЧАЛОТО	3
3. НАСТРОЙВАНЕ НА КИТАРАТА	6
4. НОТНА АЗБУКА И ТАБУЛАТУРА	8
5. ТЕХНИКА НА ЛЯВАТА РЪКА	16
6. ТОНОВЕТЕ ПО ГРИФА	17
7. ОЩЕ ЗА ЗНАЦИТЕ, ПЕТОЛИНИЕТО И НОТИТЕ	21
8. АКОРДИ	22
9. ПЕРЦЕТО. ТЕХНИКА НА ДЯСНАТА РЪКА	24
10. РИТЪМ КИТАРА	28
11. МОЩНИ ХЕВИ-МЕТЪЛ АКОРДИ	31
12. АКЦЕНТ И ЗАГЛУШАВАНЕ	35
13. КЛАСИЧЕСКИ МЕТЪЛ ПРОГРЕСИИ	37
14. ОЩЕ ЗА АКОРДИТЕ	39
15. БЛУС И РОК СХЕМИ	42
16. ПРИДВИЖИМИ АКОРДИ	46
17. СОЛО КИТАРА	47
18. ИЗБОР НА КИТАРА	50
19. ИЗБОР НА СТРУНИ	51
20. СЪВЕТИТЕ НА АЛ ДИ МЕОЛА	52
21. БЛУС-РОК ХИТОВЕ:	54

Knockin' on Heaven's Door (**Guns N' Roses**)

Dust in the Wind (**Kansas**)

Hotel California (**Eagles**)

Hey, Joe (**Jimi Handrix**)

You are wonderful tonight (**Eric Clapton**)

© 1993 г. ЕФ ЮБИСА-БИЗНЕС

Защитена от закона. Всички права запазени.
Копирането на книгата и касетата, с каквито и
да е средства, се преследва съгласно закона.

УДОВОЛСТВИЕТО ДА НАПРЕДВАШ СВЕТКАВИЧНО!
ТОЛКОВА ЛЕСНО, КОЛКОТО 1, 2, 3!
ПРОСТО ГРАБНИ ТАЗИ КНИГА И БЯГАЙ ВКЪЩИ!

1. ЗА МЕТОДА ЮБИСА И ЗА ТАЗИ КНИГА

Знам, че не обичаш да те обучават. Но ти обичаш всичко ново. Затова ти казвам:

ВСИЧКО Е ЗАПИСАНО И С НОТИ И С ТАБУЛАТУРА!
ВСИЧКО Е ИЗСВИРЕНО НА ПРИДРУЖАВАЩИТЕ СТЕРЕО КАСЕТИ!
БЪРЗО и ЛЕСНО вървиш напред!

ВЪЛНУВАЩО и НЕПОСРЕДСТВЕНО постигаш общите за
ВСИЧКИ СТИЛОВЕ умения, допълнени със
СПЕЦИАЛНИ ЗНАНИЯ ПО БЛУЗ и РОК ИМПРОВИЗАЦИЯ.
УДОВОЛСТВИЕ за китаристите от всички нива!

Няма да те затрупвам със солфеж и музикална теория. Ако искаш да задълбочиш знанията си в тази област, можеш да го направиш от други издания.

ТВОЕТО РОК БУКВАРЧЕ Е УНИКАЛНО! НЯМА СКУКА! НЯМА ГУБЕНЕ НА ВРЕМЕ!
НЯМА ПАРИ ЗА ЧАСТНИ УРОЦИ! САМО УДОВОЛСТВИЕ! НЕУСЕТНО И С
ГОЛЯМА РАДОСТ ЩЕ ВЪЗПРИЕМЕШ

ОСНОВИТЕ НА БЛУСА, РОКА и ХЕВИ-МЕТЪЛА.

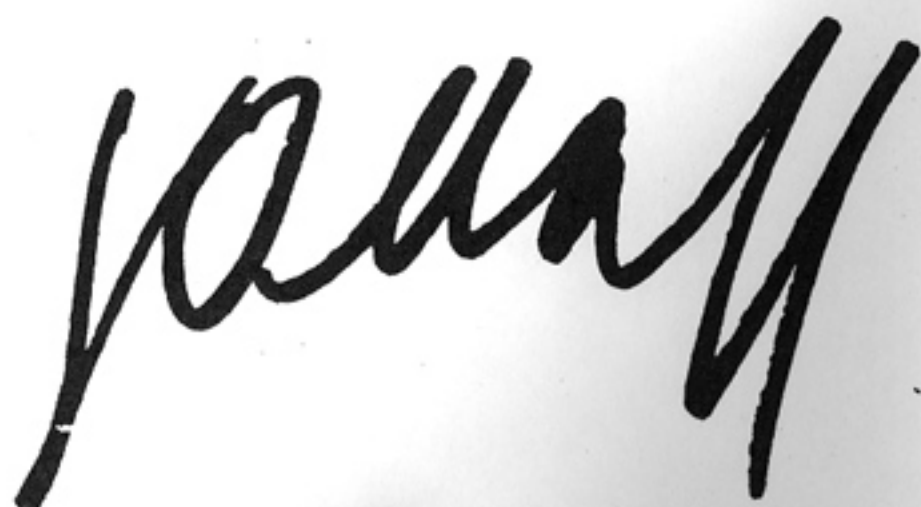
КОГАТО ГО ЗАВЪРШИШ, СИ ГОТОВ ДА ПРЕМИНЕШ НАПРАВО КЪМ
ИМПРОВИЗАЦИЯТА И ДА НАПРАВИШ ПЪРВИТЕ СИ, ОТДАВНА МЕЧТАНИ
СОЛА.

Тогава ще побегнеш към музикалната книжарница, ще си купиш следващите
две книги: БЛУС.РОК.СКАЛИ.КЛИШЕТА и СОЛО КИТАРА И РОК
ИМПРОВИЗАЦИЯ и

**ЩЕ
РОКЯСАШ
ТОТАЛНО!**

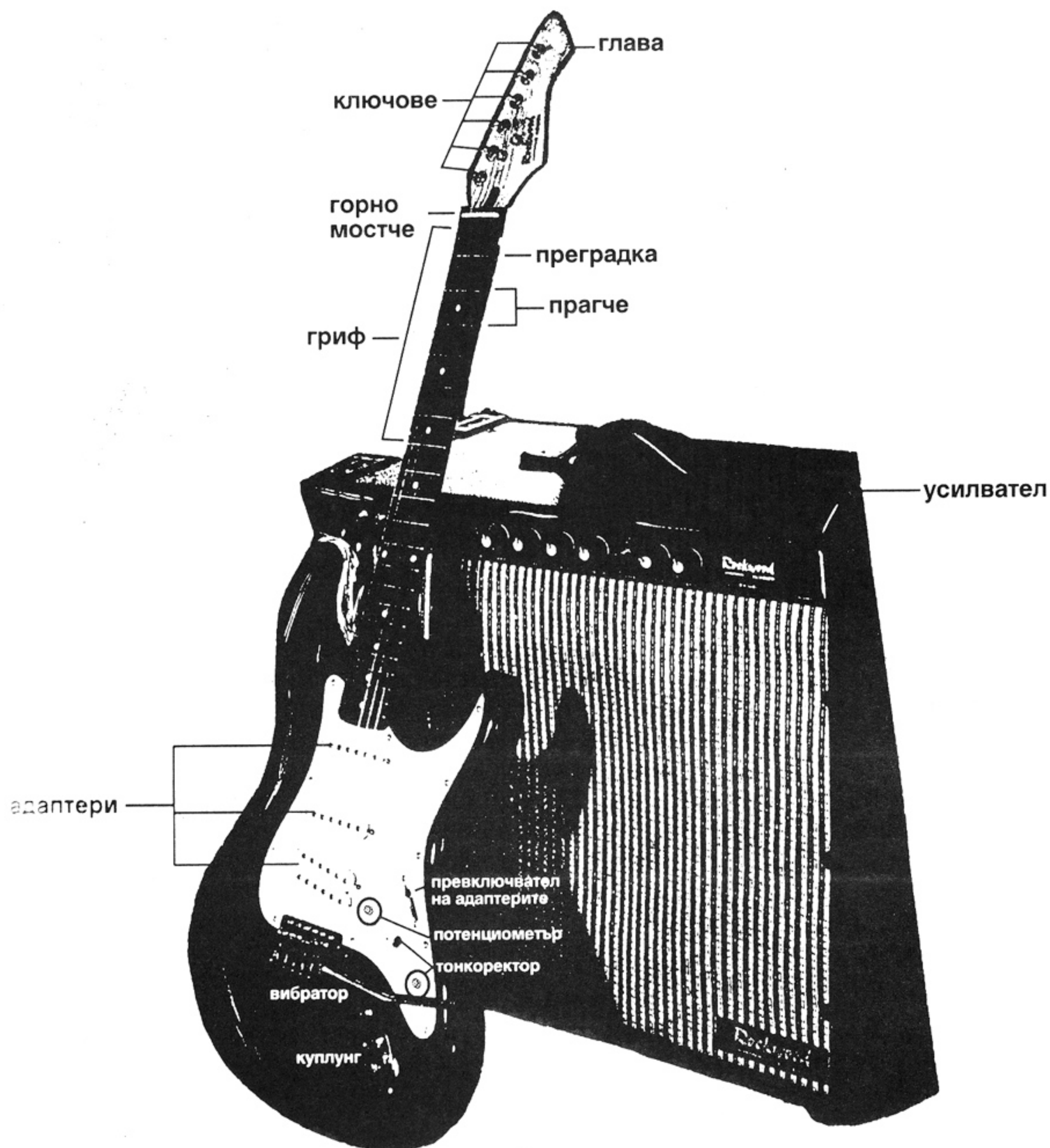
УСПЕХ!

Ваш:

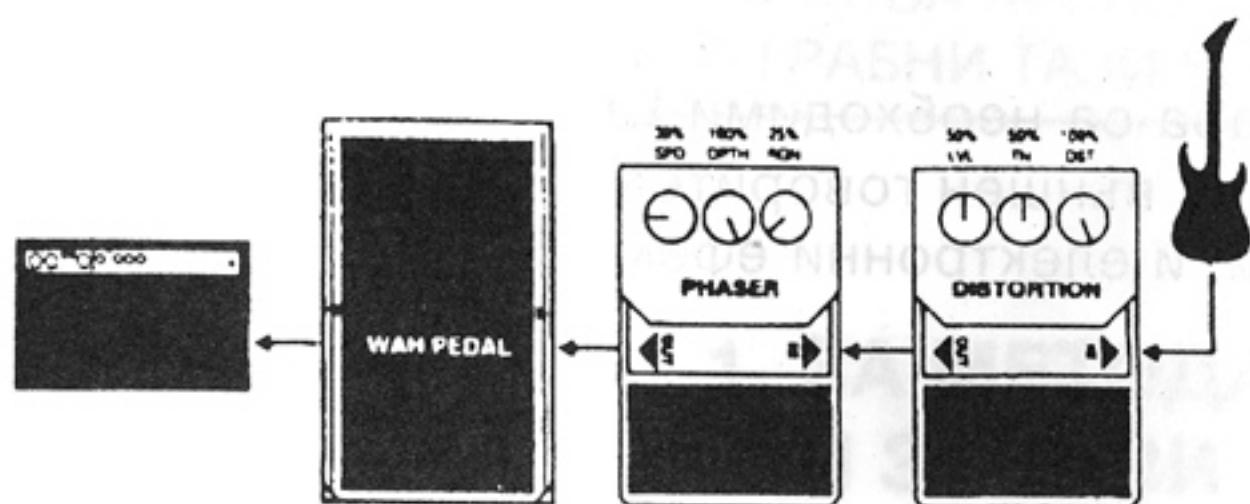


2.НАЧАЛОТО

За да свириш на електрическа китара са необходими **ЕЛЕКТРИЧЕСКА КИТАРА, УСИЛВАТЕЛ** /с вграден или външен говорител/, **КАБЕЛ** и **ПЕРЦЕ**. По-нататък ще ти трябват метроном, и електронни ефекти.



Ето така се свързват китарата, ефектите и усилвателя:



Музиката изисква вдъхновение. Затова опитай да създадеш свой постоянен кът. Близо до теб да бъдат китарата, усилвателят, нотите, касетофонът, компактдисът и всичко, което ще ти бъде необходимо.

Ако усилвателят е до теб, необходимостта да правиш малки корекции на звука няма да наруши „творческия ти ритъм“. Понякога, близостта на усилвателя до китарата създава „микрофония“ /пищене/. Опитът ще ти покаже къде точно да го поставиш и в каква посока да го обърнеш спрямо китарата, за да избегнеш този неприятен ефект.



Fender



Gibson

Електрическите китари са с най-разнообразен дизайн, но основните им детайли са еднакви. Четири са базовите модели в съвременната рок музика: *Fender Stratocaster*, *Gibson Les Paul*, Хибридна и специална солова китара. Типът на китарата се определя от броя и разпределението на адаптерите. Формата и цветът на тялото са въпрос на въображение.



Хибрид



Соло

Два са основните типове адаптери: *single coil* и *double-coil* или *humbucker*. Първите са с по-ясен звук, но с повече шум и по-маломощни. Вторите са с по-плътен и по-мек звук. При тях дизайнерите просто са поставили един до друг два единични адаптера, при което е намален шумът за сметка на

високите тонове, но е разширен басовият и средно-честотният обхват. В края на краищата, полученият звук не е по-добър, а просто различен. Разрешението идва с конструирането на китара с три адаптера — два *single* и един *humbucker*. Първите два са разположени близо до грифа и в средата на тялото, а третият — до мостчето.

Специално конструираната соло-китара е само с един мощен адаптер, комбиниращ всички възможности и монтиран близо до мостчето.

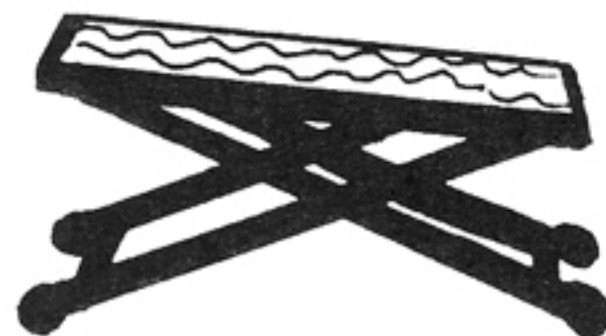
Чрез възможностите на съвременните усилватели, електронните ефекти, педали и т.н. могат да се постигат такива фантастични изменения на звука, че решението кой тип китара да си купиш не е толкова фатално.

Други елементи, определящи спецификата на китарата, са **тремолото /вибратор/**, и **локинг тремолото** /от англ. lock-заклучвам/. Локинг тремолото е механизъм, при който струните се „заклучват“, така че използването на вибраторната ръчка не води до разстройване на китарата.

За да си избереш хубава китара, трябва да си слушал много музика и да си решил какво звучене предпочиташ. Добра ориентация можеш да получиш от специализираните списания, разговорите с различни китаристи и гледането на видеокасети.



Как да държиш китарата зависи до голяма степен от това, как я чувстваш най-удобно. Ако свириш седнал, основното положение е върху левия крак, който е леко повдигнат. Постига се като повдигнеш петата на левия крак и я опреш на крака на стола или ако използваш специалното „**столче**“.

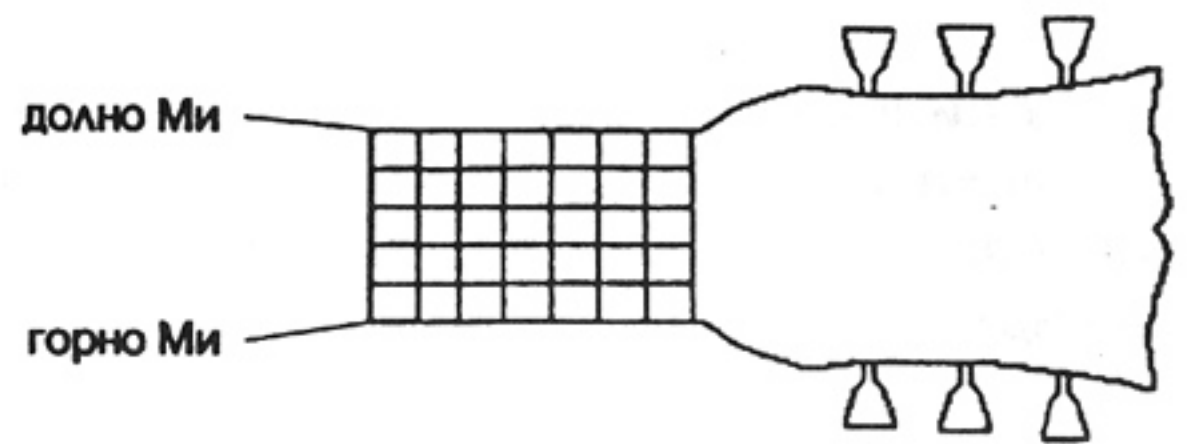
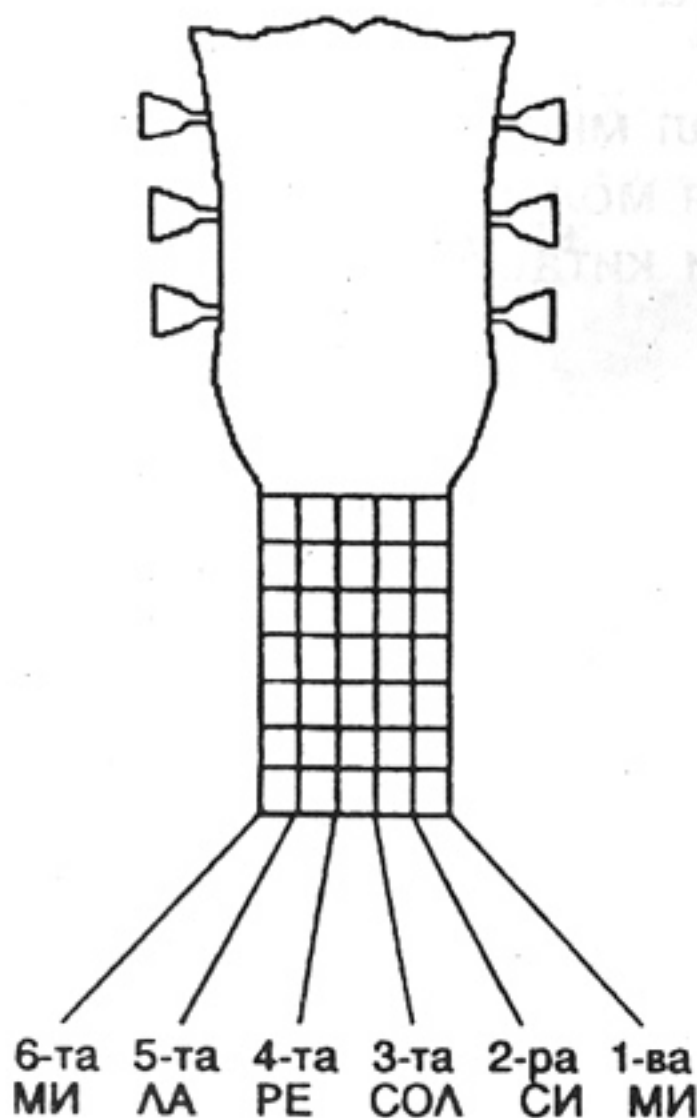


Ако свириш прав, с ремька можеш да регулираш височината така, както на теб ти е най-удобно. Дясната ръка притиска леко китарата към тялото. Грифът е в малко по-остър ъгъл, отколкото в седнало положение.



3. НАСТРОЙВАНЕ НА КИТАРАТА

СТРУНИТЕ на китарата са шест и носят името на тоновете, по които се настройват.



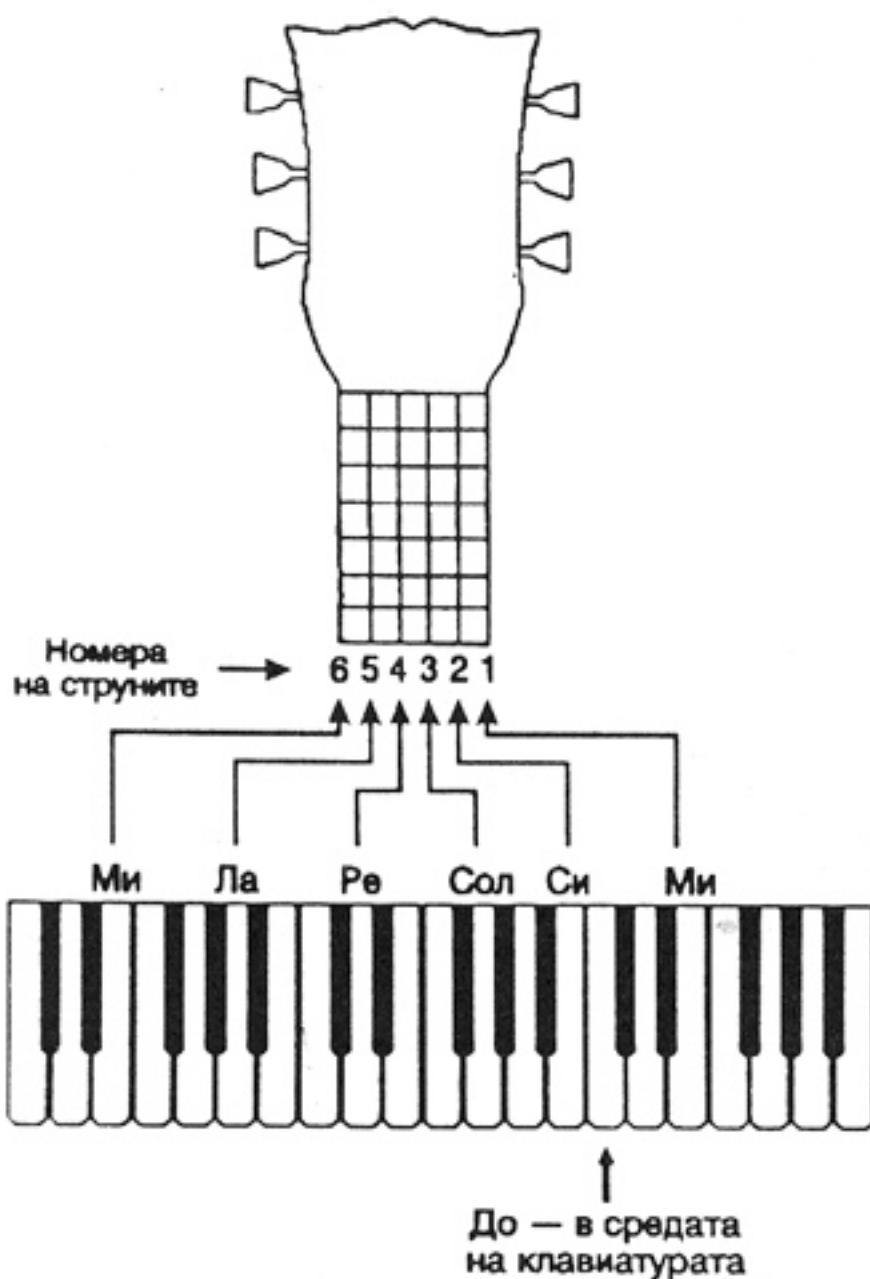
Най-високо звучащата струна е най-тънката. Нарича се горно Ми.

Най-ниско звучащата струна е най-дебелата. Нарича се долно МИ.

Има различни начини за настройване. При всеки един, използването на ключовете е неизбежно. Навивай или отпускай струните бавно, докато получиш необходимия тон. Когато натягаш струната, тонът се повишава. Когато я отпускаш се понижава.

НАЙ-ДОБРЕ Е ПОСЛЕДНОТО ДВИЖЕНИЕ ДА БЪДЕ ЗАТЯГАНЕ.

Така струната по-трудно ще се отпусне отново. След поставяне на нови струни ще ти се наложи да настройваш китарата по няколко пъти на ден, докато „улегнат“.



НАСТРОЙВАНЕ ПО ПИАНО

Сравнявай звученето на всяка една **СВОБОДНА** /ненатисната/ струна със съответния тон от пианото. Вече знаеш коя струна, на кой тон трябва да отговаря.

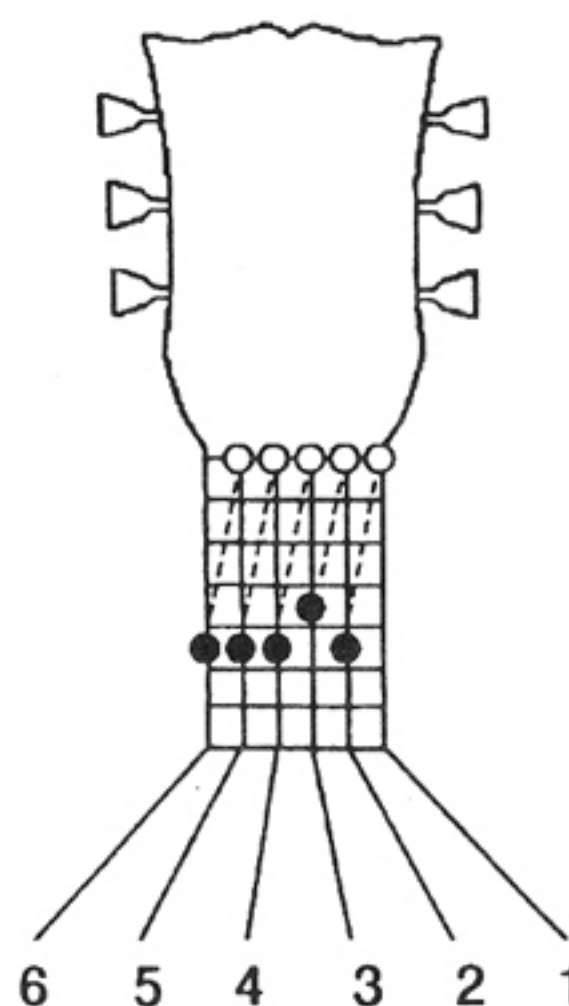
По същия начин, струните могат да бъдат настроени и спрямо всеки друг инструмент: киборд, китара и т.н.

ЧРЕЗ ПРИЛОЖЕНАТА КЪМ ТАЗИ КНИГА КАСЕТА, ТИ ЩЕ СЕ НАСТРОИШ ПО МОЯТА КИТАРА. Това е наложително, за да звучим еднакво.

НАСТРОЙВАНЕ ПО ПРЕДХОДНА СТРУНА

Струните можеш да настроиш и като ги сравняваш ПОСЛЕДОВАТЕЛНО една с друга. Диаграмата показва първите прагчета на китарата, шестте струни и местата, на които се натискат с лявата ръка.

- — свободна /ненатисната/ струна
● — мястото, където се натиска



ПЪРВА СТРУНА, натисната на 5-то прагче, се изравнява с тона Ла на камертона /или друг инструмент/.

ВТОРА СТРУНА, натисната на 5-то прагче, се изравнява с тона Ми от свободна първа струна.

ТРЕТА СТРУНА, натисната на 4-то прагче, се изравнява с тона Си от свободна втора струна.

ЧЕТВЪРТА, ПЕТА и ШЕСТА, натиснати поотделно на 5-то прагче, се изравняват съответно с трета, четвърта и пета струни: Сол, Ре, Ла.

НАСТРОЙВАНЕ С ЕЛЕКТРОНЕН ТЮНЕР

Поставяш единия край на кабела в куплунга на китарата, а другия във входа на тюнера. Увеличаваш звука на китарата с потенциометъра и изсвирваш тоновете от всяка свободна струна поотделно. Наблюдаваш стрелката или светещите диоди на екрана на тюнера. Настройваш съответната струна, докато нейната височина достигне необходимото ниво, фиксирано на екрана.

Това е предпочитан метод от много съвременни китаристи, защото електронният тюнер има жак-изход, чрез който с кабел може да се свърже с усилвателя. Това позволява и по време на изпълнение, китарата да остане включена в тюнера, а той пък в усилвателя. Така тюнерът става част от веригата, предаваща сигнала.

След като си настроиш китарата, просто го изключваш, без да е необходимо да сваляш кабелите.

Тюнерът ще пропуска сигнала към усилвателя, дори и да не е изключен.



4. НОТНА АЗБУКА И ТАБУЛАТУРА

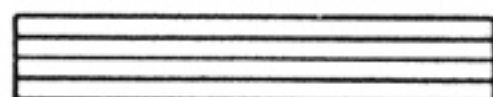
Всичко, което чуваш е звук или шум.

Звуковете в музиката, получавани чрез пеене или свирене, се наричат **ТОНОВЕ**.

Тоновите и музиката се записват с **НОТИ**:



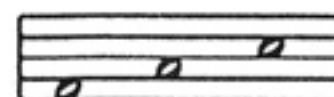
Нотите се пишат върху **ПЕТОЛИНИЕ**:



Върху линиите

и

Между линиите

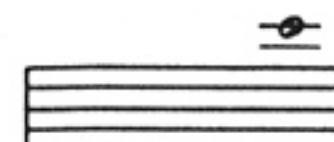
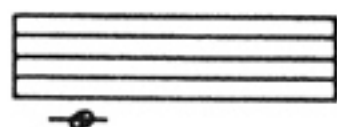


Всички тонове не могат да бъдат събрани върху петолинието. Затова се използват **СПОМАГАТЕЛНИ ЛИНИИ**:

Под петолинието

и

Над петолинието



СЕДЕМ са имената на тоновете:

ДО РЕ МИ ФА СОЛ ЛА СИ

или:

С D E F G A H

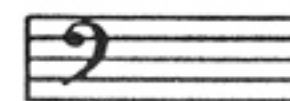
Латинските буквени означения е необходимо да научиш наизуст. Те са често използвани при китарата.

БЕЛЕЖКА: Ще срещнеш и нотно обозначение с латинската буква В. Тя ще означава нотата СИ бемол. За нея ще говорим по-късно. В някои страни, вместо с H, нотата Си се отбелязва с В.

СОЛ КЛЮЧЪТ се изписва в началото на петолинието, **ОКОЛО ВТОРАТА ЛИНИЯ**. Нарича се още цигулков и **ПОКАЗВА МЯСТОТО НА НОТАТА СОЛ**. Използва се при нотното записване за цигулка, китара, кларинет и други инструменти.



За инструменти с по-ниски тонове: бас-китара, виолончело, за ниските тонове на пианото и т.н., се използва знакът Бас-ключ. Той бележи мястото на тона **ФА**:



Да оставим този знак на бас — китаристите.

Това е гама **ДО МАЖОР**:



За пълнота при звученето, тонът **ДО** се повтаря.

ИМА И ДРУГИ ГАМИ, ЗАПОЧВАЩИ ОТ ДРУГ ТОН.

Подредени по височина, тоновете се наричат **СТЕПЕНИ**: първа, втора, трета, четвърта, пета, шеста, седма.

Тази поредица от тонове може да продължи надолу и нагоре:



За удобство, нотните байрачета над третата линия се изписват с посока надолу / ♩ /.

Когато започнеш да пишеш ноти, старай се байрачетата да бъдат изписани отвесно.

Всяка нота има специфична продължителност спрямо другите ноти и спрямо музикалната пулсация, т.е. различна **ТРАЙНОСТ**. Това определя **РИТЪМА** на музикалната пиеса.

ПУЛСАЦИЯТА е основната организационната част на музиката или, ако използваме английската дума — нейният **БИЙТ** /beat/. Когато слушаш музика усещаш една устойчива, повтаряща се пулсация, като че ли някъде вътре в нея. Когато си тактуваш с крак, ти отбелязваш тази пулсация. И ако някога си го правил, едновременно с някоя песен, то вече си запознат с чувството за ритъм. Това е движещата сила в рока, и във всяка друга музика.

ТРАЙНОСТТА на тоновете се отбелязва чрез различните по вид ноти.

° **ЦЯЛА НОТА**

Състои се от четири времена (Раз, два, три, четири). Всяко време се отмерва с движение на ръката надолу-нагоре (↓↑ ↓↑ ↓↑ ↓↑).

♪ **ПОЛОВИНА НОТА**

Има две времена /раз, два/. Или: ↓↑ ↓↑.

♪ **ЧЕТВЪРТИНА НОТА.**

Едно време /раз/. Или: ↓↑.

♪ **ОСМИНА НОТА**

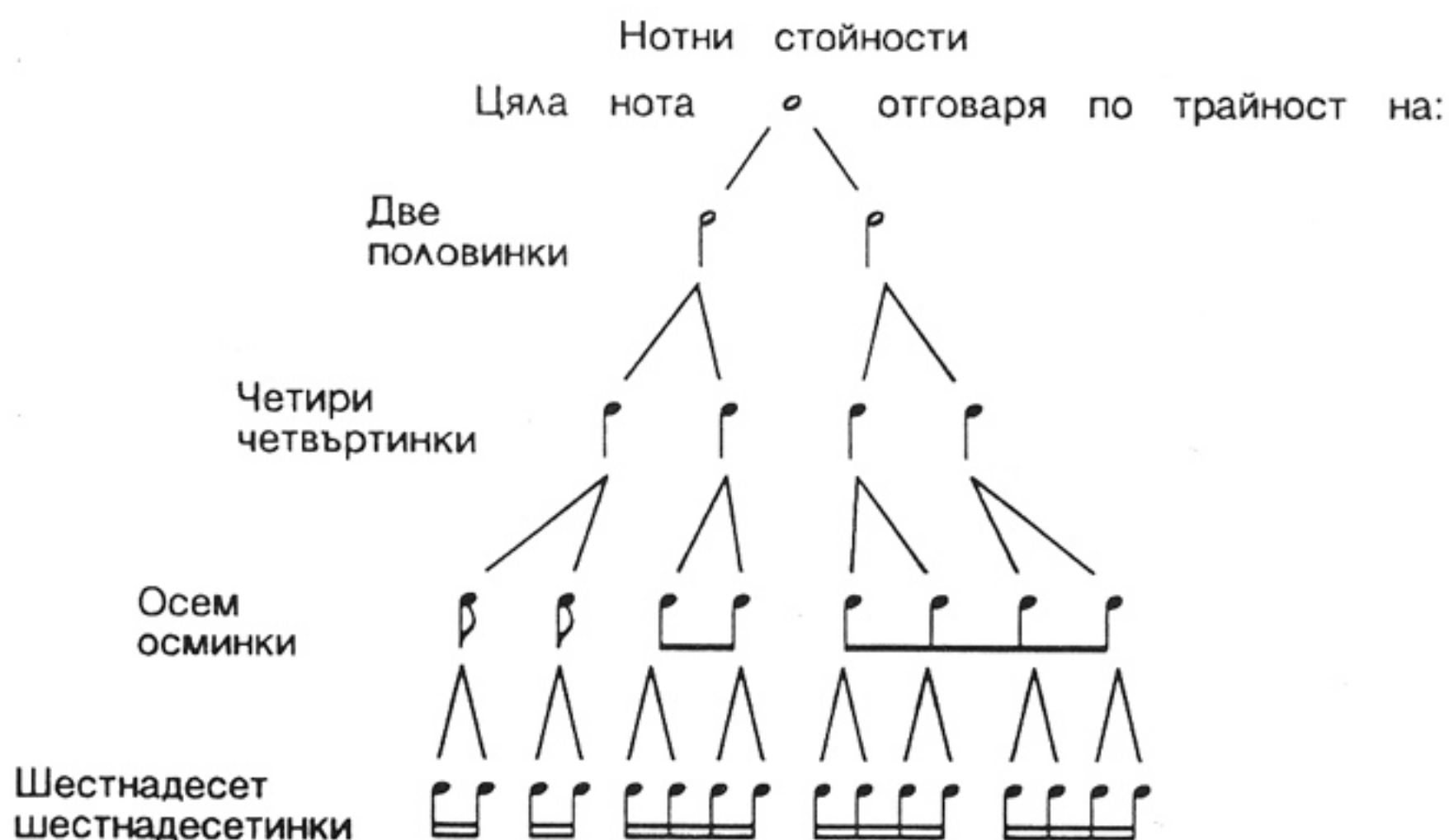
Равна е на 1/2 от четвъртината.

♪ **ШЕСТНАЙСЕТИНА НОТА**

Равна е на 1/2 от осмината.



Съотношението в трайностите на нотите можем да покажем и така:



Начинът на свързване на осмините и шестнадесетините ноти с една, съответно-две черти, се използва за удобство. Чрез това групиране се избягва писането на байрачета.

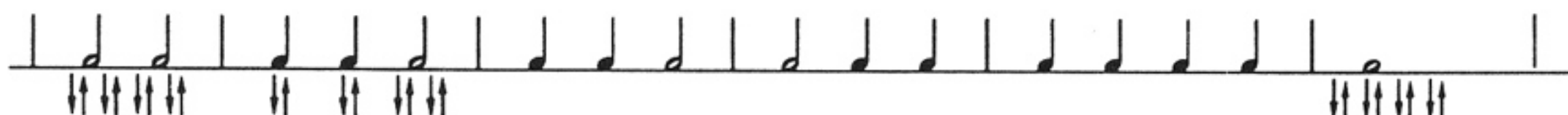
Всички нотни трайности съм записал на левия канал на приложената касета. МЕТРОНОМЪТ ЗВУЧИ В ДЕСНИЯ КАНАЛ.

Не би било лошо да си купиш метроном, ще ти бъде изключително полезен и при по-сложни ритмични фигури. За сега можеш да използваш метронома от десния канал на касетата.

Чуй и изсвири следващите две ритмични поредици.
Стрелките показват тактуването с крака надолу-нагоре.
За сега дръж перцето както ти е удобно.

Върху 1-ва, свободна струна /E/:

1.

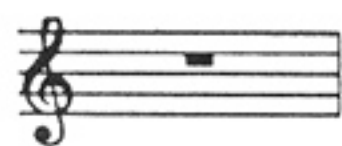


Върху 6-та, свободна струна /E/:

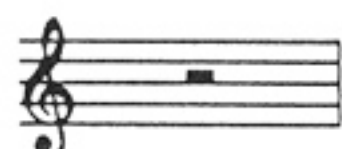
2.



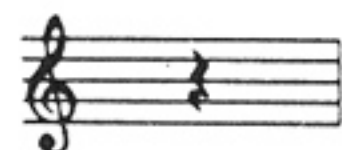
Прекъсването на звученето при свирене се отразява с **ПАУЗА**.
Стойността /трайността/ на паузите е както при нотите:



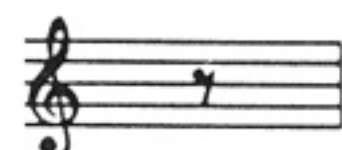
цяла пауза, 4 времена тишина



половина пауза, две времена тишина



четвъртина пауза, едно време тишина

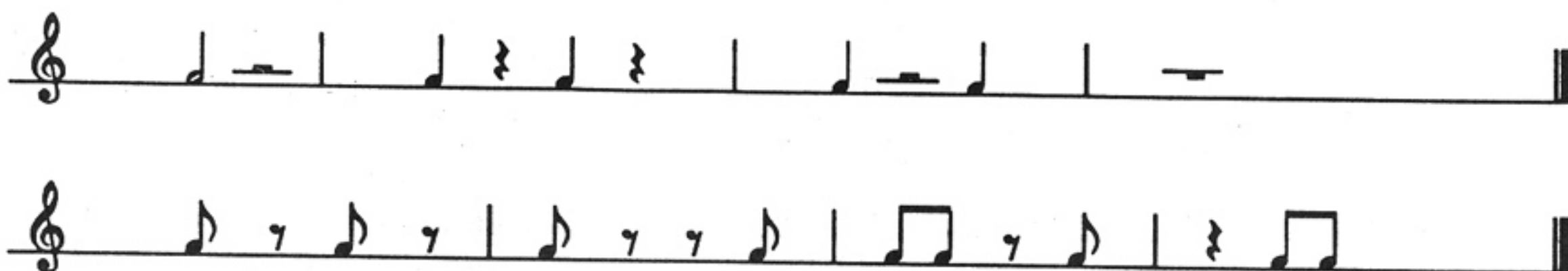


осмина пауза, 1/2 време тишина

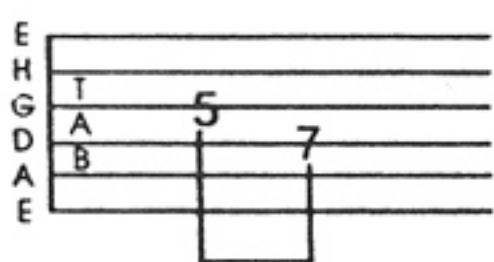


шестнадесетина пауза 1/4 време тишина

3.

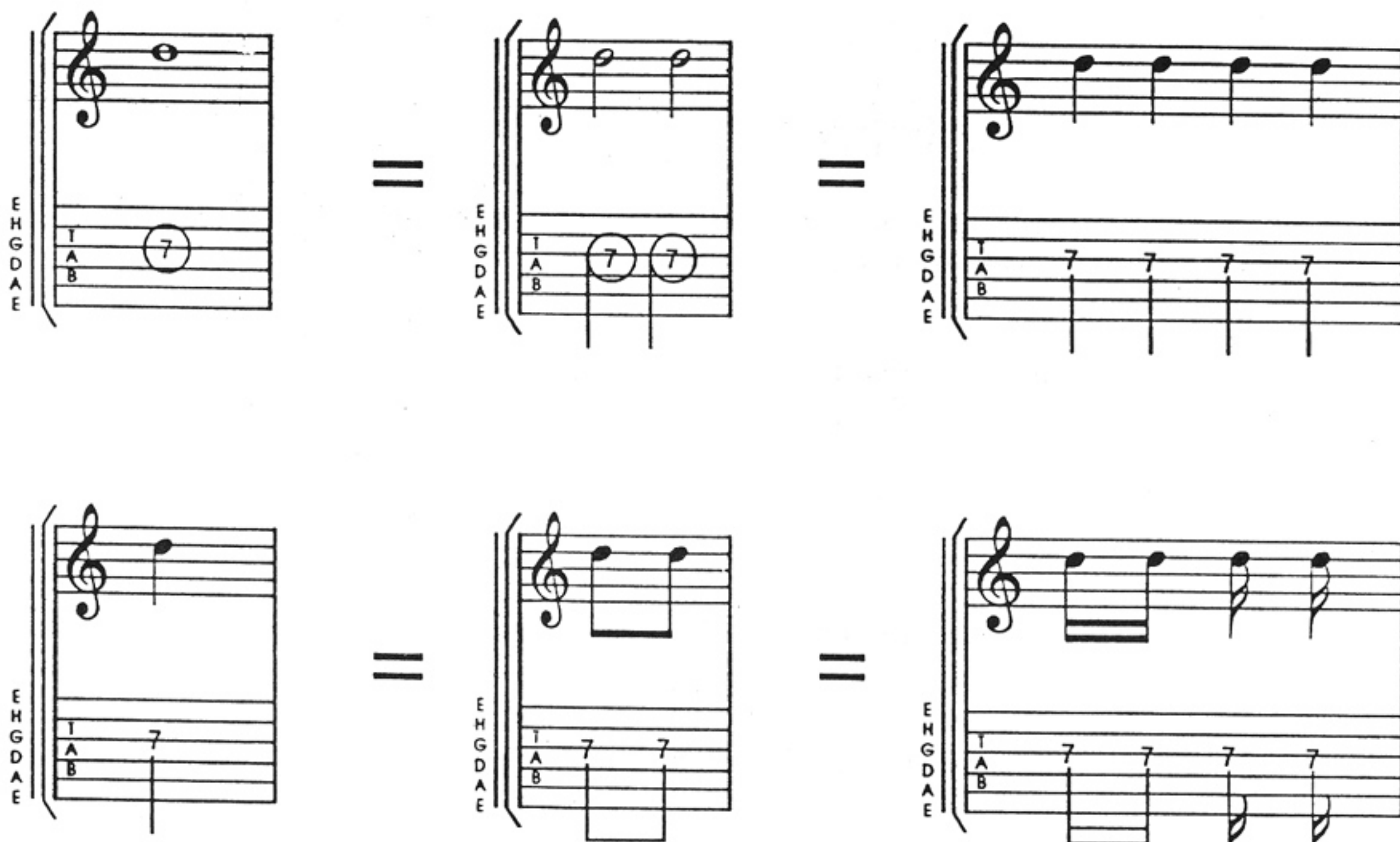


чрез т.н. **ТАБУЛАТУРА:**



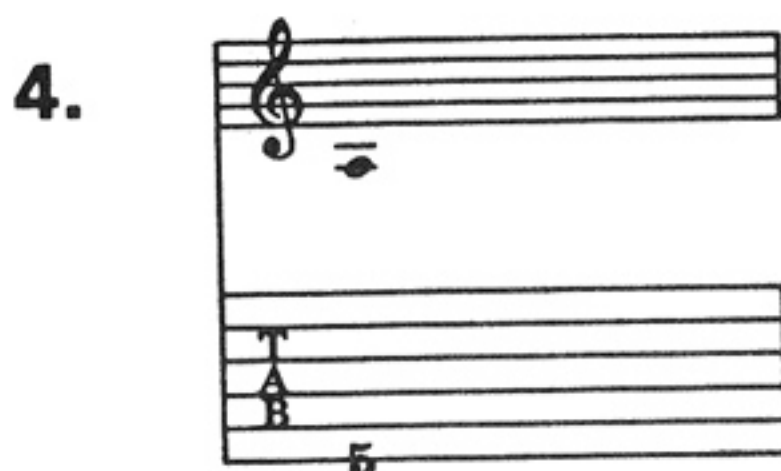
Цифрите са изписани **ВЪРХУ СТРУНАТА**, КОЯТО ТРЯБВА ДА СЕ НАТИСНЕ и показват НА КОЕ ПРАГЧЕ трябва да бъде изсвирен тонът.

Нормалното нотно записване е дадено паралелно над табулатурата:



Трайностите на нотите, записани в табулатурата са същите, както и трайностите на стандартно разписаните върху петолинието ноти.

Табулатурата може да бъде опростена, като се използват само цифри.



Изсвири тази нота. Това е нотата ЛА /A/, на 6-та струна, 5-то прагче.

В тази книга ще използваме записване на нотите върху табулатурата само с цифри. За трайностите ще се ориентираш от нотите върху петолинието и от касетата.

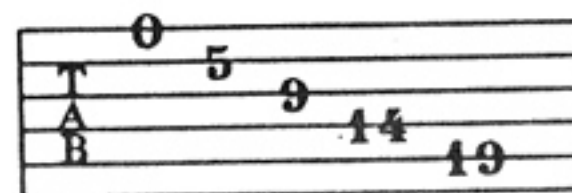
Всеки от двата начина за записване на тоновете — с ноти и с табулатура, има своето предимство. Табулатурата има определено преимущество с това, че показва точно къде върху грифа трябва да се изсвири нотата. Например нотата МИ /E/ може да бъде изсвирена на пет различни места на китарата:



5.



или

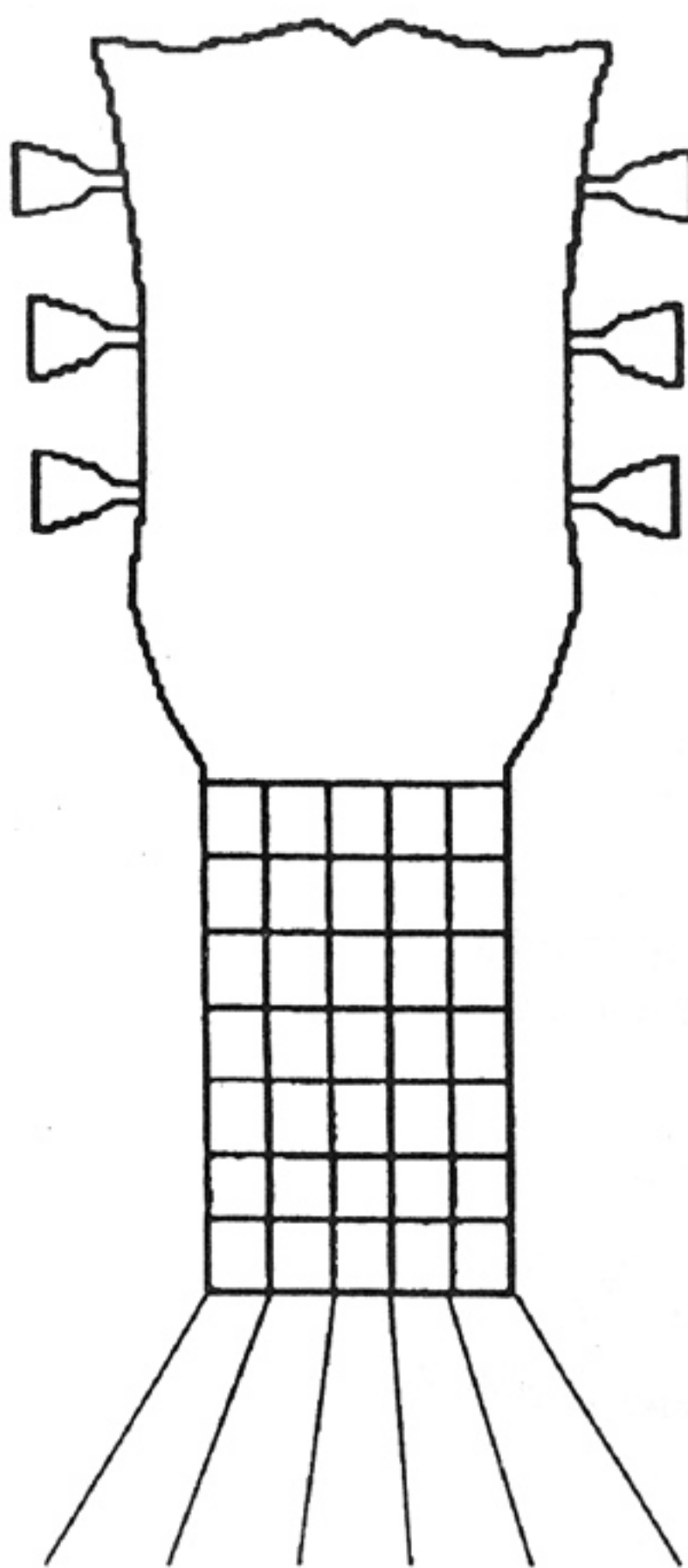


С цифрата 0 се бележи свободна /ненатисаната/ струна.

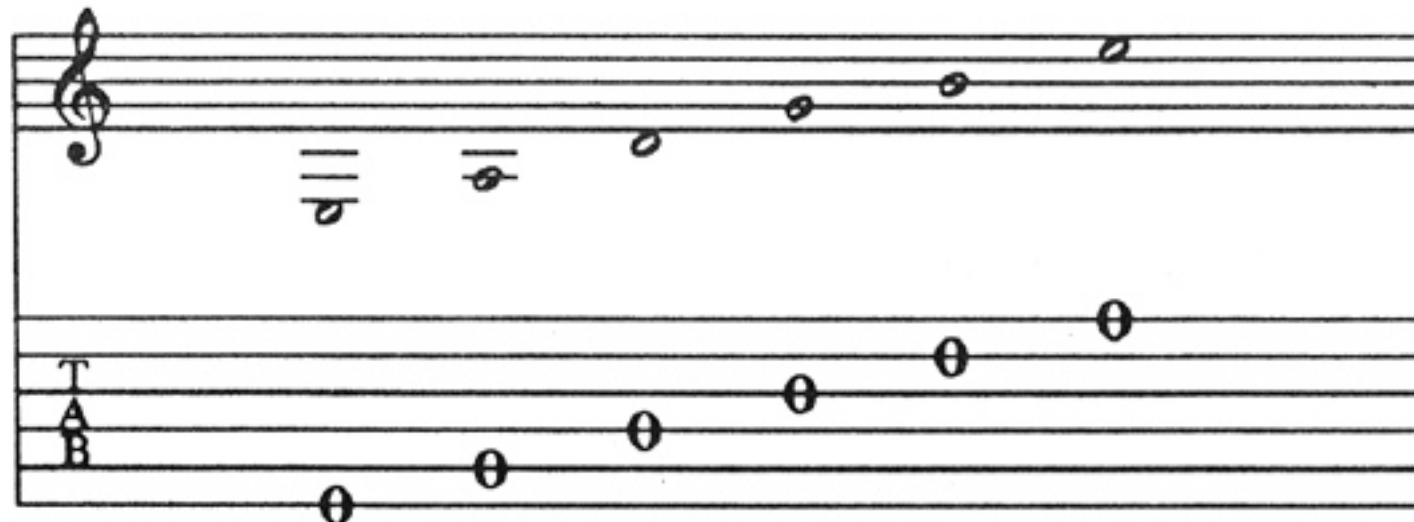
Изсвири я на посочените прагчета и сравни със записа от касетата.

Табулатурата е особено необходима при съвременната рок музика, при която се свирят светкавично бързи пасажии и е трудно да се прецени на кое точно място на грифа /на кои прагчета/ е най-удобно да бъдат изсвирени.

Преди да продължиш нататък, не е лошо да разгледаш още веднъж схемата на шестте свободни струни — как звучат и как се записват с ноти и с табелатура:



The diagram shows a simplified outline of a guitar body with six sound holes on each side. Below the body is a grid representing the fretboard, with six vertical lines extending downwards to the strings of a musical staff. The strings are numbered 1 to 6 from right to left.

6. 

The musical staff shows the notes for the six open strings: E (1st), A (2nd), D (3rd), G (4th), B (5th), and E (6th). The guitar tablature shows the fret numbers for the same strings: 0 (1st), 2 (2nd), 3 (3rd), 4 (4th), 5 (5th), and 0 (6th).

За улеснение при разчитането, музикалните пиеси се разделят на части, наречени **ТАКТОВЕ**. Използват се отвесни-**ТАКТОВИ ЧЕРТИ**. Сборът от стойностите на нотите във всеки такт е еднакъв.



Съдържанието на всеки такт се означава в началото на петолинието, след сол ключа, като дробно число. Голяма част от рок пиесите са в такт 4/4:



Вместо с дроб, такт 4/4 може да се отбележи и с буквата **C**.

И така:

$4/4 = \frac{4}{\text{четвъртини}}$ — във всеки такт

$3/4 = \frac{3}{\text{четвъртини}}$ — във всеки такт

$2/4 = \frac{2}{\text{четвъртини}}$ — във всеки такт

$3/8 = \frac{3}{\text{осмини}}$ — във всеки такт



и т.н.

Сега чуй и изсвири този пример върху 1, 2 и 3-та свободни струни:

7.



5. ТЕХНИКА НА ЛЯВАТА РЪКА



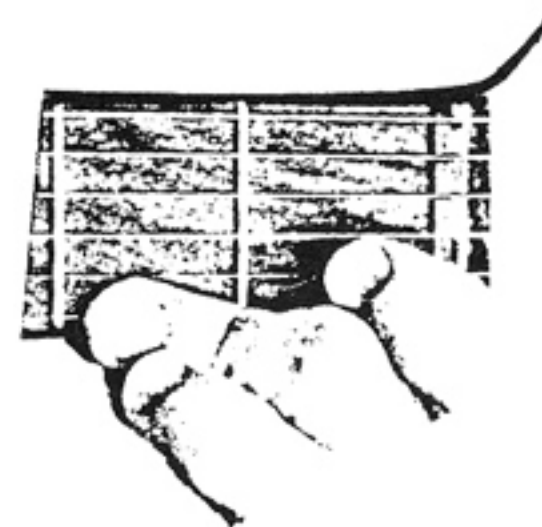
Пръстите на лявата ръка се бележат с цифри.



Това е правилната постановка на палеца. Опри го стабилно на задната част на грифа и се стреми да НЕ ГО ДВИЖИШ нагоре-надолу. Така си осигуряваш добър контрол на силата на притискане на струните.



Това е правилната постановка на останалите пръсти.



Тази е неправилна.

6. ТОНОВЕТЕ ПО ГРИФА



Знам, че тази схема ти изглежда като джунгла. Показвам ти я само за най-обща представа. Ще я научиш неусетно, с практиката. Първото петолиние съответства на първа струна Ми /Е/, второто на втора — Си /Н/, третото на Сол /G/, четвъртото на Ре /D/, петото на Ла /А/ и шестото на Ми /Е/. Върху всяко петолиние са изписани тоновете, които могат да се изсвирят на съответната струна, като се започне от свободна струна, отбелязана с цифрата 0. Прагчетата са отбелязани с римски цифри — от I до XII.

Тонове, с които се запозна до сега бяха **НАТУРАЛНИ /ЧИСТИ/**: До, Ре, Ми, Фа, Сол, Ла, Си. В схемата на грифа виждаш и някои нови тонове, със знаците \sharp /**ДИЕЗ**/ и \flat /**БЕМОЛ**/ до тях. Това са **ПОЛУТОНОВЕ**. Те звучат с **половин тон по-високо, съответно по-ниско от натуралния тон**. Например До диет / $C\sharp$ / звучи с половин тон по-високо от До, а До бемол / $C\flat$ /, с половин тон по-ниско. **ТАЗИ РАЗЛИКА ВЪВ ВИСОЧИНИТЕ, РАВНЯВАЩА СЕ НА ПОЛОВИН ТОН, Е РАЗЛИКА ОТ ЕДНО ПРАГЧЕ ПРИ КИТАРАТА.**

Ето всички **НАТУРАЛНИ** тонове, изсвирени в рамките на първите три прагчета на китарата:

8.



И ВСИЧКИ, натурални, повишени със знака \sharp и понижени със знака \flat :

9.

0 1 2 3 4 0 1 2 3 4 0 1 2 3 4 0 1 2 3 4 0 1 2 3 4

0 1 2 3 4 0 1 2 3 4 0 1 2 3 4 0 1 2 3 4 0 1 2 3 4

0 1 2 3 4 0 1 2 3 4 0 1 2 3 4 0 1 2 3 4 0 1 2 3 4

0 1 2 3 4 0 1 2 3 4 0 1 2 3 4 0 1 2 3 4 0 1 2 3 4

Ако се замислиш, ще установиш, че един и същ тон може да се приеме за диез или бемол, в зависимост към кой тон е поставен знакът. Така До диез / $C\sharp$ / е равен на Ре бемол / $D\flat$ / по своята височина. Такива тонове, с различни имена, но с еднакво звучене се наричат **ЕНХАРМОНИЧНИ**. Това — за обща култура.

Сега чуй горните две поредици от касетата и се опитай да ги изсвириш. Така както можеш. Все пак, **най-добре е ако движиш перцето последователно НАДОЛУ — НАГОРЕ**. Винаги започвай от свободна струна. Забеляза ли? **Чист тон, полутон; чист тон, полутон...така вървят тоновете прагче след прагче по грифа на китарата**. Винаги започваш от свободна струна, с чист тон.

Но:

МЕЖДУ МИ и ФА и СИ и ДО НЯМА ПОЛУТОНОВЕ
ЗАПОМНИ ТОВА. МНОГО Е ВАЖНО.

Именно поради тази причина, тоновете **Ми и Фа, и Си и До** са **НА СЪСЕДНИ ПРАГЧЕТА**, а не през едно прагче, както при останалите тонове по грифа.

Диезите и бемолите имат значение САМО до следващата след тях тактова черта, освен ако са записани още в началото на петолинието, след знака сол-ключ. Тогава се отнасят ЗА ЦЯЛАТА музикална пиеса.

Поставени в началото на петолинието диезите и бемолите се наричат **АРМАТУРНИ ЗНАЦИ**.

Например, ако в един такт е означено, че D трябва да бъде изсвирено като D \sharp , то всички тонове в такта се свирят D \sharp . В следващия такт диезът не важи, освен ако се напише отново.

ВНИМАНИЕ!

ОТ ТУК, НАТАТЪК ПРЪСТИТЕ НА ЛЯВАТА РЪКА СА ОТБЕЛЯЗАНИ С АРАБСКИ ЦИФРИ, ПОД ПЕТОЛИНИЕТО.

Разгледай примерите, чуй ги на касетата и ги изсвири:

Знаци в арматурата:

10.



Знаци в такта:

11.



Сега внимавай:

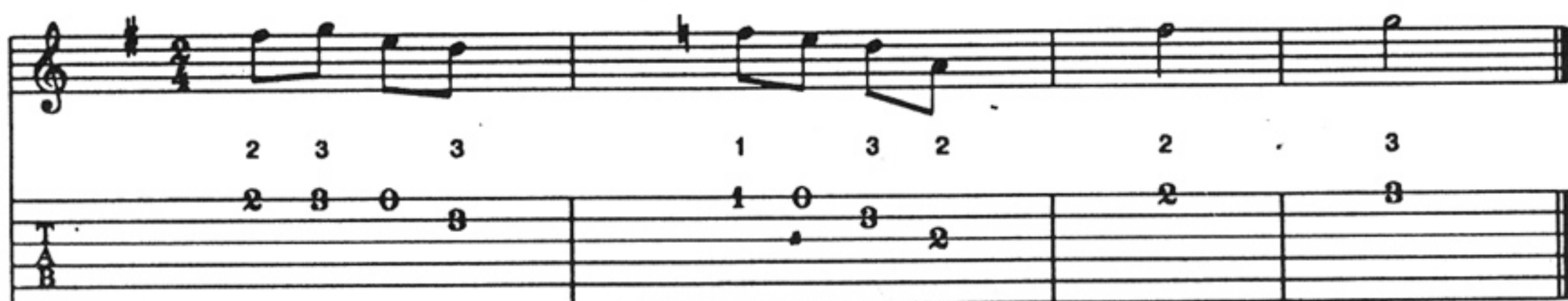
Ако в един такт трябва да изсвириш само един тон с диез или бемол, например C \sharp , но в такта има още тонове C, които трябва да се изсвирят чисто, пред тях се поставя знакът БЕКАР / \natural /. Този знак "изчиства" написания преди това диез или бемол.

Чуй следващите три примера на касетата и ги изсвири. Движи перцето както ти е удобно, но най-добре редуващо: един път надолу — един път нагоре.

12.



13.



14.




7. ОЩЕ ЗА ЗНАЦИТЕ, ПЕТОЛИНИЕТО И НОТИТЕ


Краят на всеки нотен ред се бележи с една тънка черта |


|| Тънка и дебела черта в края на петолинието обозначават края на музикалния пример или пиеса.


:|| Това е знак за повторение.

Нотните стойности могат да бъдат променяни чрез използване на точки и свързващи линии. Точката увеличава нотната трайност с 1/2 от първоначалната стойност. Например:

 = на 2 времена

 = на 3 времена /изсвирва се за времето на една половина нота, плюс една четвъртина/

 = на 1 време

 = на 1 и 1/2 време /изсвирва се за времето на една четвъртина нота, плюс една осмина/

Сега да свържем две ноти с еднаква височина:

15.



↑ задържа се 3 времена ↑ задържа се 7 времена

16.

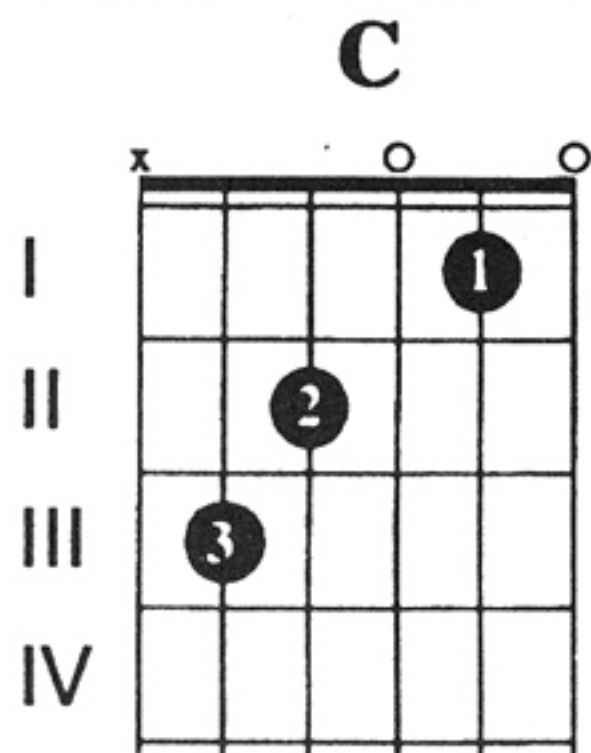


↑ задържа се 1 и 1/2 време ↑ задържа се 1 и 1/2 време

Свързващият знак показва, че изсвирваш първата нота и я оставяш да отзвучи за времето на двете свързани ноти.

8. АКОРДИ

Група от три или повече тона, звучащи едновременно, се нарича **АКОРД**. Най-простият акорд е съставен от три тона — **ТРИЗВУЧИЕ**. Можем да изградим тризвучие от всеки тон, като прибавим към него още два тона, градиращи по височина. Например, ако започнем с първата степен от гама до-мажор, т.е. с тона До, можем да изградим тризвучието /акорда/, носещ същото име — **ДО МАЖОР**: C + E + G.



Това е графичното представяне на акорда ДО мажор. Кръгчетата показват къде да си поставиш пръстите на лявата ръка, а цифрите вътре в кръгчетата — кой пръст да използваш /т.н. **ПРЪСТОВКА**/. Нулите над струните показват свободните струни, които се удрят с перцето като част от акорда /за да го допълнят/.

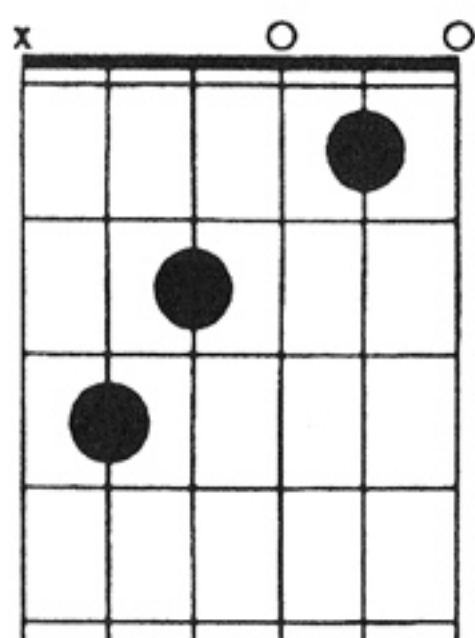
С **x** са отбелязани струните, които не трябва да бъдат удряни с перцето.

С римски цифри са отбелязани прагчетата.

За пълнота на звученето, в един акорд могат да бъдат изсвирени няколко еднакви тона.

Кръгчетата и цифрите върху акордната диаграма могат да бъдат заменени с черни точки. Това предполага, че сам ще установиш с кои пръсти на лявата ръка ще хванеш акорда.

17. **C**



Казваме, че акордът е изсвирен в "**ПЪРВА ПОЗИЦИЯ**", защото пръстовката започва от първо прагче.

Опитай да изсвириш тоновете от акорда До мажор поотделно: До — Ми — Сол — До — Ми. Изсвирил съм го на касетата. След това се опитай да ги изсвириш **ЕДНОВРЕМЕННО**, като акорд. Можеш да удариш върху всички струни, без шестата, защото в този акорд тя не звучи добре.

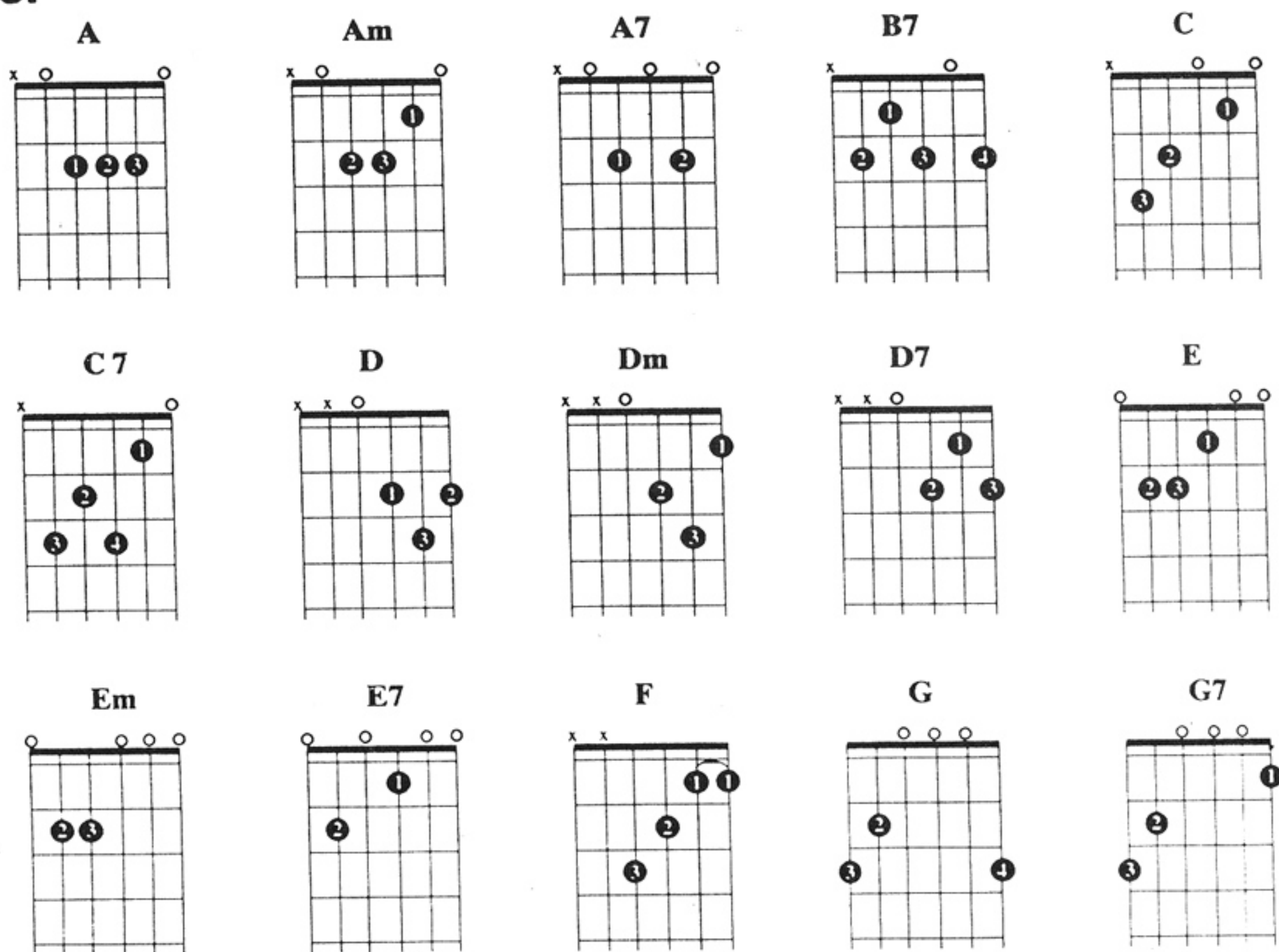
Според строежа и значението си, акордите са **МАЖОРНИ** и **МИНОРНИ**. Мажорните звучат по-бодро, минорните по-сентиментално. Акордите носят името на първата степен, върху която са построени. В случая това е тонът До /C/. Следователно буквеното означение на акорда е също C. За означаване на минорен акорд, към главната буква на акорда се добавя малката латинска буква **m**. Например До минор ще се отбележи със **Cm**, Ла минор с **Am** и т.н.

По-долу са показани акорди, които се свирят с участието на свободни струни, допълващи звученето.

Акордите с цифрата седем са изградени от четири тона. Така акордът C7, освен тоновете До-Ми-Сол /първа, трета и пета степен от гама До мажор/ включва и седмата степен — Си бемол. Това придава друг, специфичен оттенък на звученето. Такива акорди, които освен първа, трета и пета степен, включват и седма степен се наричат доминант-септ-акорди.

На касетата съм изсвирил акордите До /C/ и До7 /C7/. Чуй ги и ги изсвири за да сравниш звученето им.

18.



Акордите са далеч по-много и по-разнообразни от показаните тук. Можеш да ги намериш и изучиш от други издания.

Един и същ акорд може да бъде изсвирен в различни форми /ОБРЪЩЕНИЯ/ или по-просто казано, с различни пръстовки. Това ще научиш постепенно.

Някои акорди могат да се "хващат" с ГОЛЯМО или МАЛКО БАРЕ. Това е пръстовка, при която с един от пръстите се хващат два или повече тона. При голямото баре това става с първи пръст, който притиска всички струни едновременно. Останалите пръсти хващат отделни тонове.

9. ПЕРЦЕТО. ТЕХНИКА НА ДЯСНАТА РЪКА

Има перца от пластмаса, алуминий, кост, дърво, костенуркова черупка . Най-масово използваните са от пластмаса с различна твърдост. По форма перцата са триъгълни, окръглени, по-удължени или по-къси, и дори под формата на буквата S. Те също са с различни дебелини, от тънки почти колкото хартия, до много твърди и неугъващи се. Единственият начин да разбереш кое да използваш е да опиташ различни перца и да решиш кое ти е най-удобно. С развитие на опита и предпочитанията ти към даден стил ще избереш една постоянна форма и дебелина.



Ако свириш ритъм китара или си акомпанираш когато пееш, може би ще избереш по-тънко перце.

Ако често използваш дебелиите /басовите/ струни или свириш на бас-китара, вероятно ще избереш по-дебело.

По-твърдо перо ще избереш и при свирене на бързи пасажии, тъй като твърдостта на перото позволява постигане на по-голяма скорост /елиминирано е времето за огъване на перото/, особено при свиренето с т.н. „суип“ техника. За нея ще научиш от Книга първа на китарния метод **ЮБИСА: БЛУЗ. РОК. СКАЛИ. КЛИШЕТА.**

Начините за държане на перото са толкова, колкото са и китаристите. **ПРАВИЛНИЯТ Е МЕЖДУ ПОКАЗАЛЕЦА И ПАЛЕЦА.**



надолу...

...и нагоре



Колко да се показва перцето от пръстите ще научиш от опит. Това зависи от неговата дебелина, от начина ти на свирене и от стила на музиката, която изпълняваш.

На първо време се стреми да контролираш перото така, че да не свириш много шумно.

Някои китаристи свирят с леко опряно кутре на дясната ръка върху тялото на китарата. Опитай, това може да ти помогне в началото.

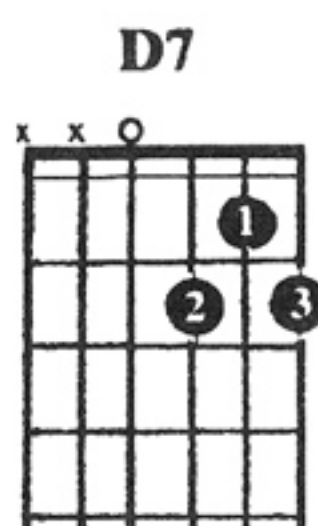
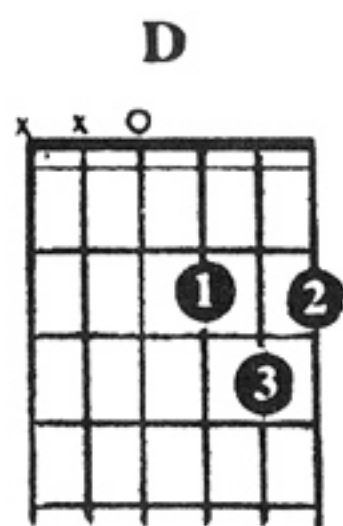
Развитието на добра техника за свирене с перо е предпоставка за постигане на бързина и акцент. Ето три техники, препоръчвани от феноменалния китарист Ал ди Меола.

Много важно е да си избереш една от тях или комбинация от трите. Опитай всяка техника и след това избири тази, която ти е най-удобна.

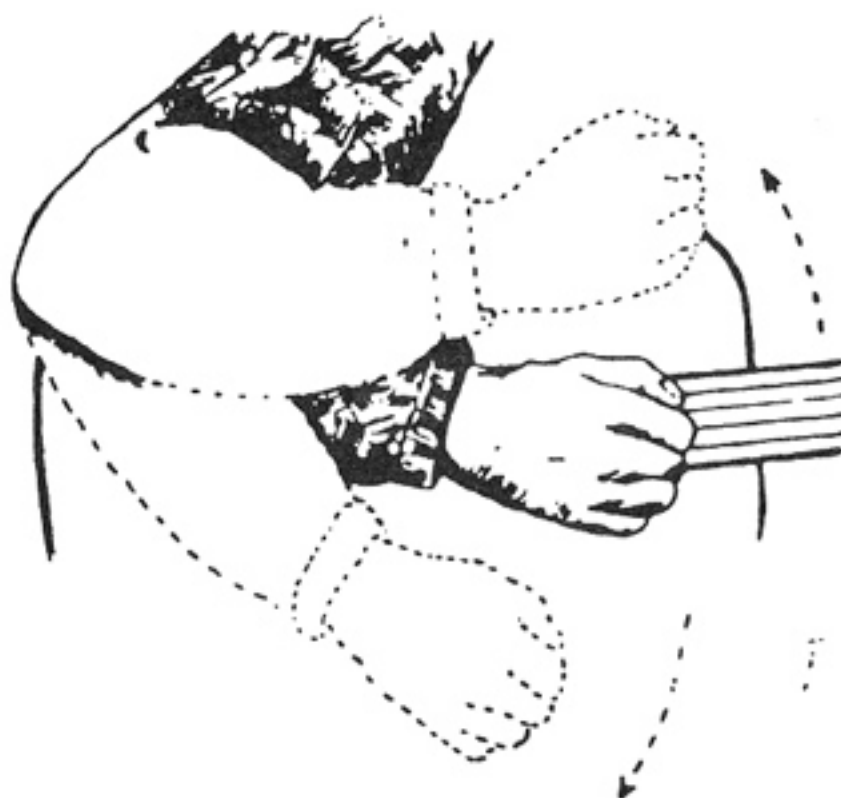
ТЕХНИКА ПЪРВА

Ще използваме акордите D /Pe/ и D7 /Pe7/.

19.



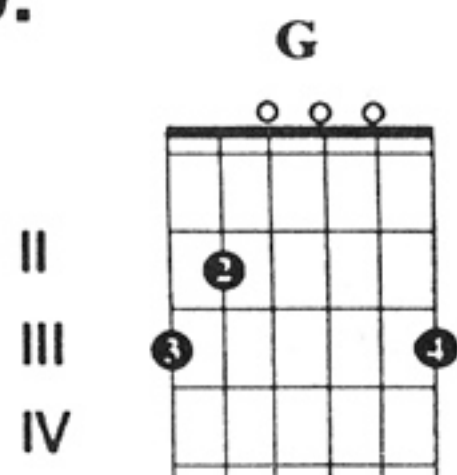
Вземи перото между показалеца и палеца. Дръж китката си права, така че ръката, от лакътя до пръстите да е в права линия. По-добре ръката и дланта да не докосват китарата. Сега, като държиш перцето неподвижно, движи ръката нагоре и надолу, но **САМО ОТ ЛАКЪТЯ**. Перцето трябва да се приплъзва гладко.



ТЕХНИКА ВТОРА

Ще упражним движението върху акордите G /Сол/ и G7 /Сол7/.
Пръстовката на тези акорди е по-трудна, но аз вярвам, че и ти ще бъдеш по-упорит.

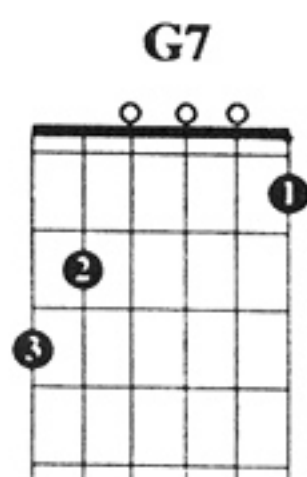
20.



Този акорд е изсвирен във **"ВТОРА ПОЗИЦИЯ"** защото пръстовката започва от второ прагче.

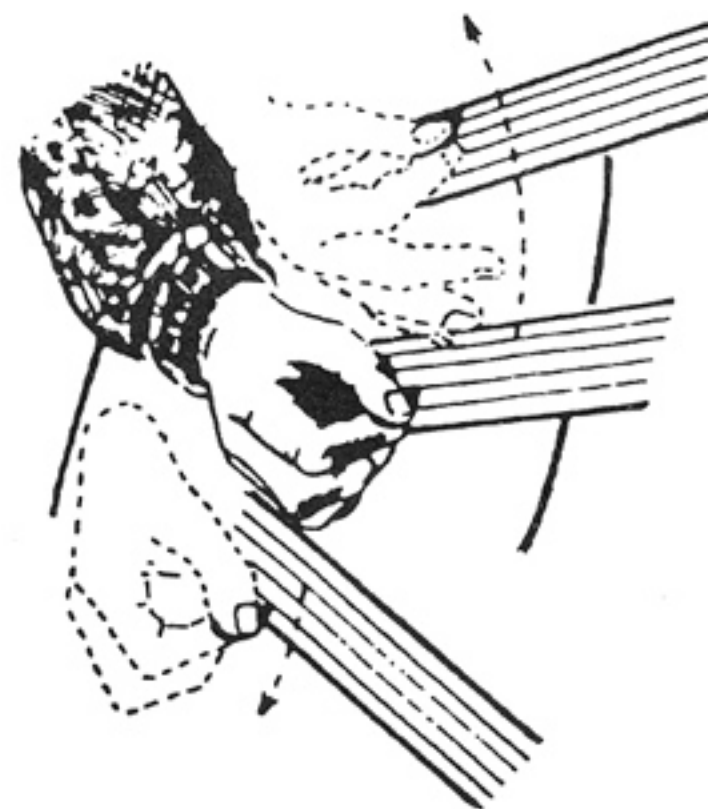
Дръж перцето здраво между показалеца и палеца. Движи ръката си нагоре и надолу, но САМО ОТ КИТКАТА. Би могъл да опреш лакътя върху китарата.

21.



ТЕХНИКА ТРЕТА

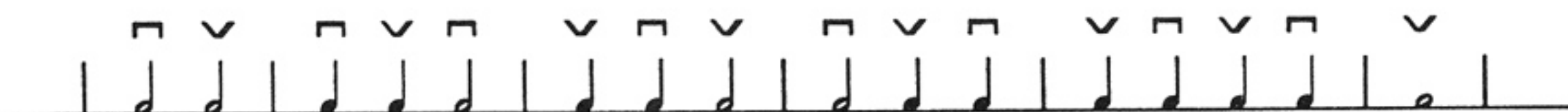
Дръж перцето здраво между показалеца и палеца. Можеш да опреш дланта или част от пръстите върху китарата, за да получиш опора. Сега движи перцето в почти кръгово движение, като използваш САМО ПОКАЗАЛЕЦА И ПАЛЕЦА. Ръката и дланта остават прави. Цялото движение идва от показалеца и палеца.



Тази техника се използва преди всичко при соловото свирене.

- Този — удар нагоре.

22.



Внимавай за продължителността на звучене /трайностите/ на половините и четвъртини ноти. Този начин на свирене, с редуващи се удари на перцето надолу- нагоре, се използва от почти всички китаристи. Непременно трябва да го научиш.

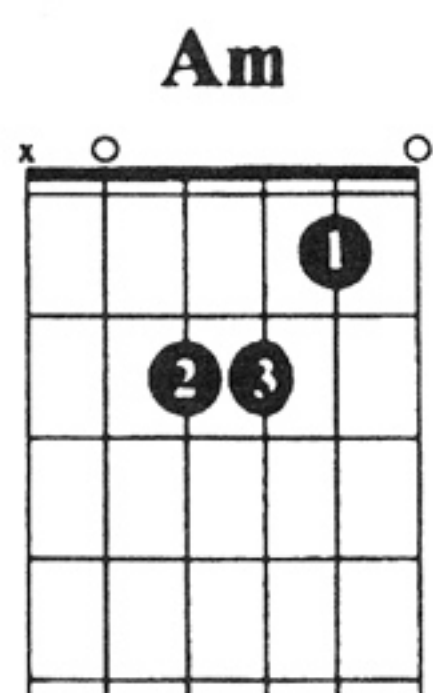


10. РИТЪМ КИТАРА

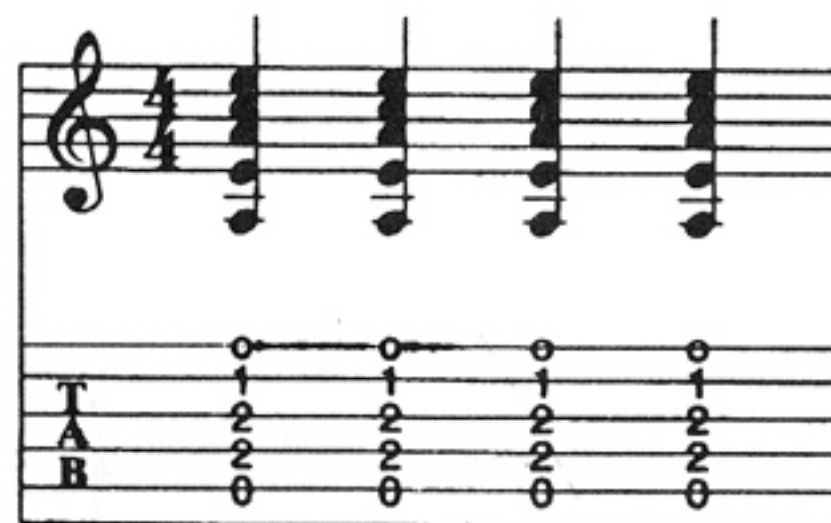
Когато пееш и си акомпанираш ти отмерваш ритмичните поредици, които са хармоничната подкрепа на песента. Същото е и когато свириш ритъм- китара в един състав. Заедно с бас-китарата и синтезатора, ти си хармоничната опора на цялата музикална пиеса. Ти свириш на **РИТЪМ КИТАРА**.

При много ситуации, когато свириш ритъм китара, е по-лесно ако ти е посочена **САМО РИТМИЧНАТА ФИГУРА** /ритмичната поредица/, **БЕЗ НОТИТЕ**. В такъв случай е показана акордната диаграма, а ритмичната фигура е дадена със знаци, изписани над петолинието.

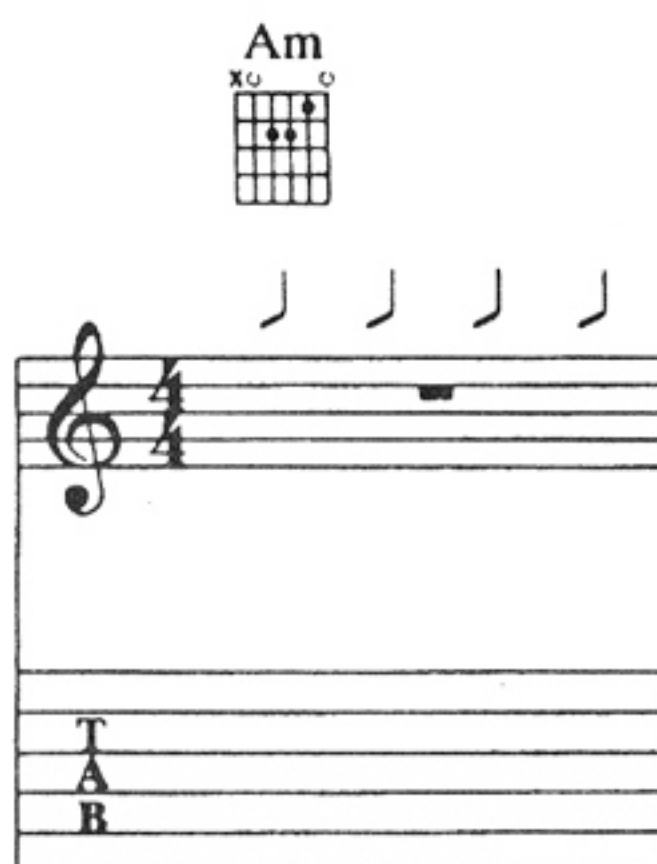
Например, ако трябва да изсвириш акорда Ла /минор/,



записан с четвъртини ноти и табулатура, той би изглеждал така:



Но много по-лесен начин за записване и прочитане на този пасаж е ако бъде посочено само името на акорда, с графичното му изображение и ритмичната фигура:



Ритмичните чертички над петолинието се четат по-лесно от нотите. Те показват броя на удрите с перцето във всеки един такт и продължителността на звучене при всеки удар. В случая е разписан един такт, **СЪДЪРЖАЩ ЧЕТИРИ УДАРА** с перцето, върху акорда Ла минор /A + C + E/.

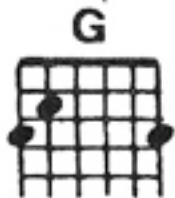
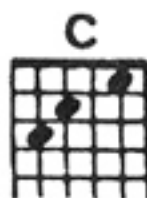
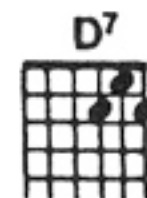
Ритмичните чертички могат да се изписват и върху петолинието, с байрачетата надолу или нагоре, както и свързано, подобно на нотите.


Ето всички обозначения при ритъм китарата:



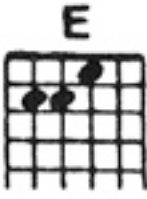
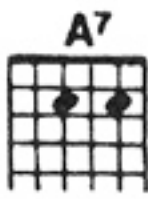
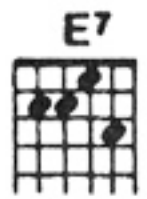
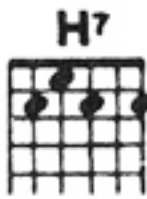
Опитай се да изсвириш следващите упражнения. Акордите са изсвирени на левия канал на касетата:

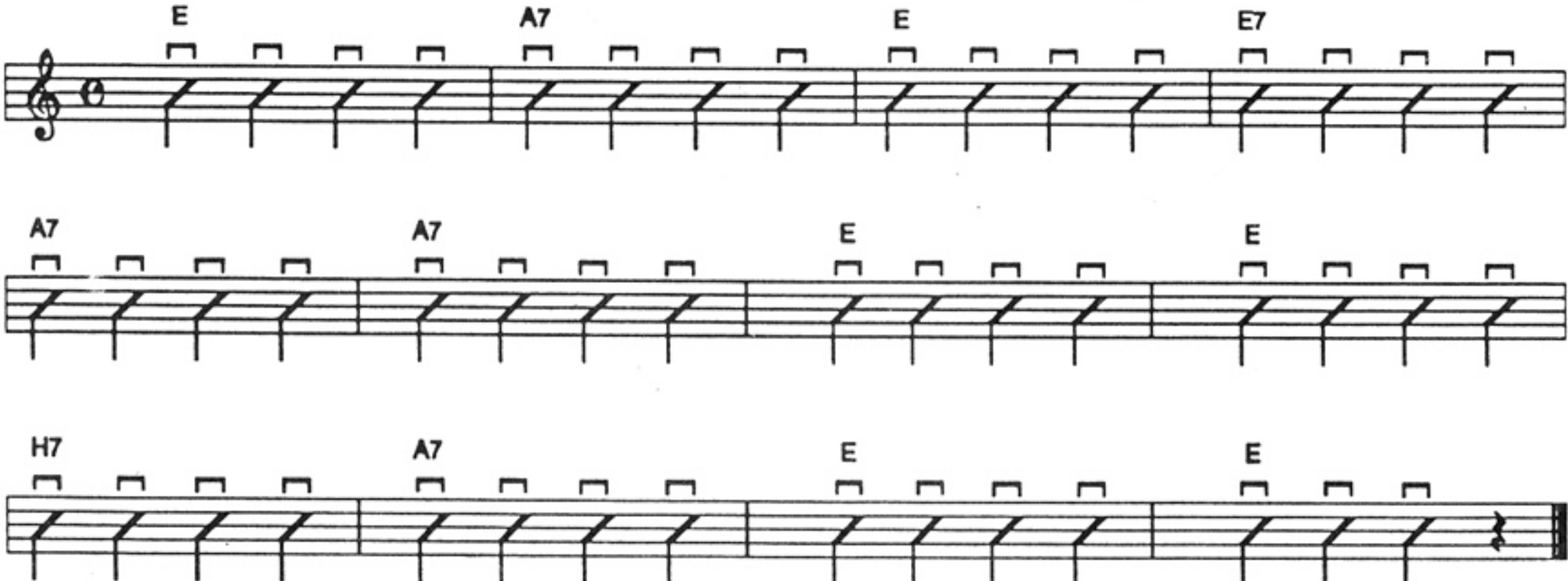
23.

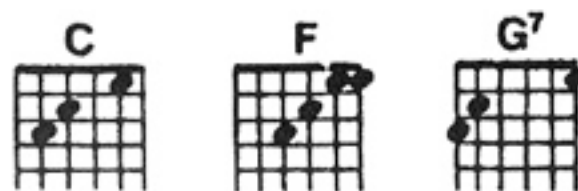


24.

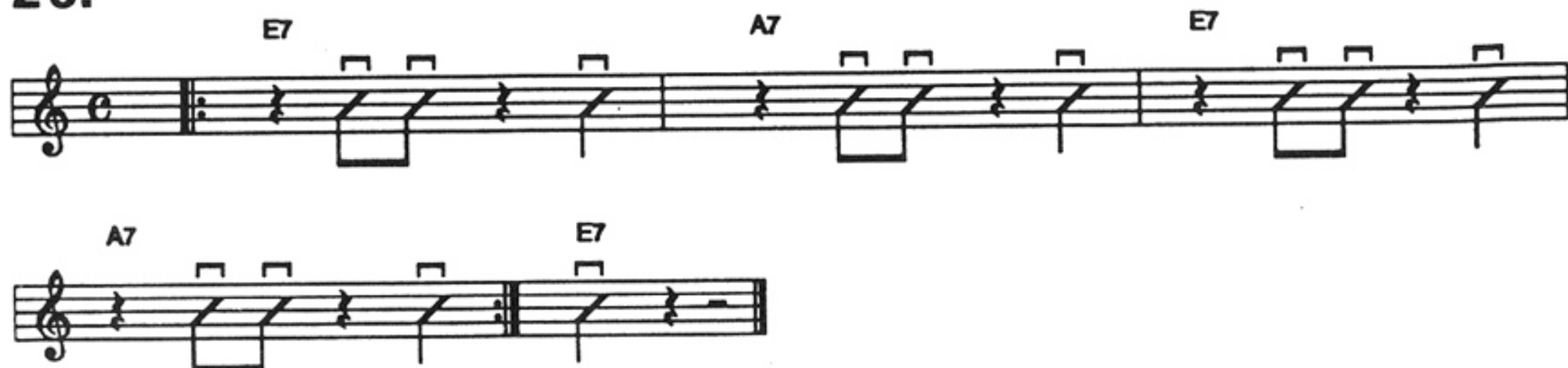







25.



26.



В някои случаи ритъм китарата свири тоновете от акорда поотделно, т.н. **арпеджно свирене** /разлагане на акорда/. Хвани акорда и без да повдигаш пръстите на лявата ръка, изсвири всеки тон поотделно. Спазвай ритъма.

27.



28.



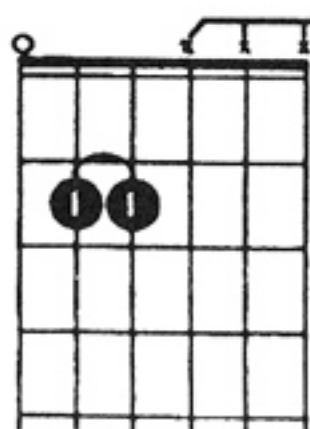
11. МОЩНИ ХЕВИ-МЕТЪЛ АКОРДИ

Основата на хеви-метъл музиката са т.н. мощни акорди /**power chords**/. Името идва от мощното звучене на акорда, при който се използват всички ниско звучащи струни. При това, повечето парчета в този стил са написани в тоналност МИ /E/ или ЛА /A/, защото тези тоналности извеждат на преден план силния нисък регистър и свободните струни на китарата.

За обща култура да кажем, че **ТОНАЛНОСТ** е това свойство на музиката, което създава чувство на притегляне около един тон, наречен **ТОНИКА**. В горния случай, това са тоновете Ми и Ла. Ако тониката е тонът С, тоналността е също До. Ако е F, тоналността е Фа и т.н. Ето защо, когато музикантите си казват, "Дай да изсвирим нещо в Ми" или "Дай да изсвирим нещо в Ла", това означава в тоналност Ми, съответно Ла. **ТЕ ПРОСТО ЗНАЯТ НАИЗУСТ КЛАСИЧЕСКИТЕ СХЕМИ ЗА СВИРЕНЕ НА РОК ИЛИ БЛУЗ В ТЕЗИ ТОНАЛНОСТИ.** По-нататък ще ги научиш и ти.

Това е акордът E5.

E 5



Не свири на тези струни.

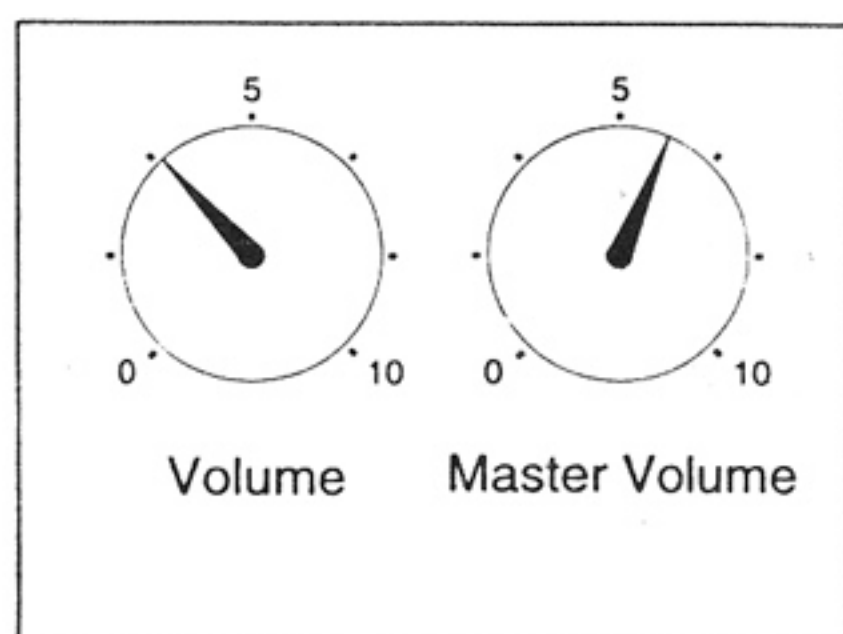
Изсвирва се на четвърта и пета струни /притиснати на второ прагче/ и на шеста свободна струна. Можеш да го хванеш само с първи пръст, като притискаш двете струни едновременно или ако ти е трудно — с първи пръст на пета струна и с втори на четвърта.

На струните, отбелязани с **x** не свири.

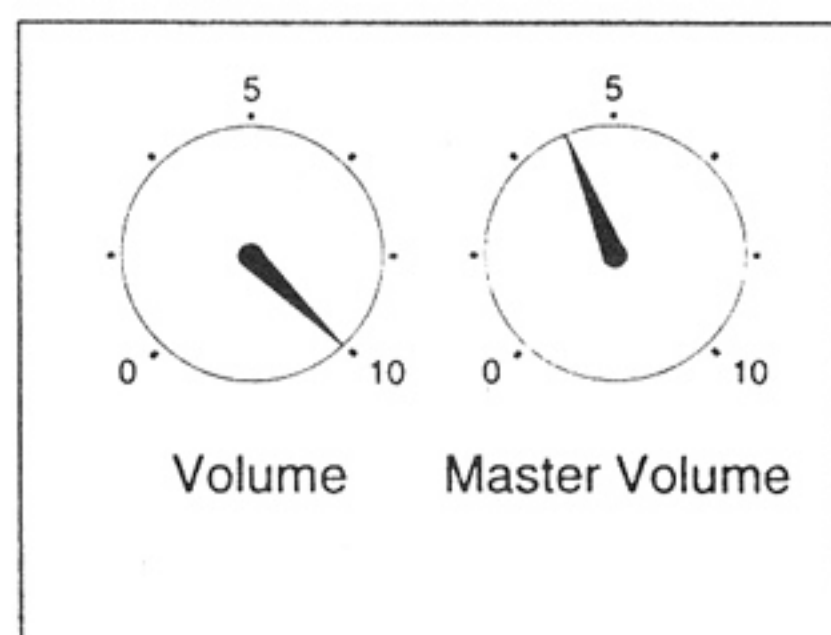
Ако притискаш струните „чисто“, ако правилно атакуваш с перцето и ако си настроил усилвателя на здрав „хеви“ звук, този акорд ще звучи пълно и унищожително.

Ето така се настройва усилвателят на чист и на хеви метъл /с т.н. дисторшън/ тон:

ЧИСТ ТОН



тон с дисторшън



Чуй и изсвири следващото упражнение. Свири **САМО НА ГОРНИТЕ ТРИ** струни. Спазвай ритъма. Можеш да ползваш метронома от десния канал на записа. Удряй с перцето **САМО** надолу, защото това е то хеви-музиката.

29.

E5

Сега да ускорим темпото:

30.

E5

Следващият акорд е малко по-труден за изпълнение. Внимавай за ударите **САМО** върху 5-та, 4-та и 3-та струни. Останалите струни не се докосват.

31

A5

не свири на тези струни

A5

Ще ти е необходимо повече време за да усвоиш този акорд, без да докосваш 1-ва, 2-ра и 6-струни.

32.

A5

Сега да се опитаме да използваме акордите E5 и A5 един след друг.

33.

E5 A5

E5 A5 E5

Стреми се да не забавяш темпото и да не накъсваш звука при смяна на акордите. Опитвай се да сменяш акордите с възможно най-краткото движение на пръстите на лявата ръка.

Още един метъл акорд:

34.

D5

D5

Това е най-дърнчащият от трите. Давай!

35.

D5

First system: Four measures of D5 chords (D4, F#4, A4, D5) in 4/4 time. The guitar fretboard diagram shows the following fret numbers for strings T, A, and B: Measure 1: 3, 2, 0; Measure 2: 3, 2, 0; Measure 3: 3, 2, 0; Measure 4: 3, 2, 0.

Second system: Four measures of D5 chords. The guitar fretboard diagram shows the following fret numbers for strings T, A, and B: Measure 1: 3, 2, 0; Measure 2: 3, 2, 0; Measure 3: (3), 2, 0; Measure 4: 3, 2, 0.

Свирени поотделно, трите акорда E5, A5 и D5 имат близко звучене. Но изсвирени в акордна прогресия те са „бомба“. **АКОРДНАТА ПРОГРЕСИЯ** е набор от акорди, наредени в определена последователност, за да поддържат мелодията.

36.

A5 D5 A5 E5

First system: Four measures of A5, D5, A5, and E5 chords in 4/4 time. The guitar fretboard diagram shows the following fret numbers for strings T, A, and B: Measure 1: 2, 2, 0; Measure 2: 3, 2, 0; Measure 3: 2, 2, 0; Measure 4: 2, 2, 0.

Second system: Five measures of A5, D5, A5, E5, and A5 chords in 4/4 time. The guitar fretboard diagram shows the following fret numbers for strings T, A, and B: Measure 1: 2, 2, 0; Measure 2: 3, 2, 0; Measure 3: 2, 2, 0; Measure 4: 2, 2, 0; Measure 5: 2, 2, 0.

12. АКЦЕНТ И ЗАГЛУШАВАНЕ

Нотите и акордите могат да прозвучат по различен начин, в зависимост от техниката на свирене, която използваме при всеки конкретен случай. Например, когато дадена нота е изсвирена със сравнително по-силен удар на перцето, от колкото другите около нея, тя е **АКЦЕНТУВАНА**. Акцентите придават изразителност на музиката.

Изсвири следващите акордни прогресии като акцентираш, с отривист удар на перцето, върху акордите, под които е поставен знакът >. Цялата работа е в това, да поддържаш ритъма без да го накъсваш в моментите на акцентуване. Комбинирай гладко нормалния и силния си удар. Прослушай примера от касетата няколко пъти. **ИЗСВИРИЛ СЪМ ГО ДВА ПЪТИ: БЕЗ АКЦЕНТУВАНЕ И С АКЦЕНТУВАНЕ.**

37.

The image shows two musical exercises for guitar, each consisting of a treble clef staff and a bass staff. The first exercise shows a sequence of chords: A5, D5, A5, and E5. The second exercise shows a sequence: A5, D5, A5, E5, and A5. Both exercises include fingerings for the bass staff (I, A, B) and are marked with an accent (>) over the D5 and A5 chords.

Ето още нещо за дясната ръка. **ЗАГЛУШАВАНЕ С ДЛАНТА**. Тази техника се използва при всички стилове, но без нея хеви-метъл музиката е немислима. Постави страничната част на дланта си върху мостчето /както положението за удар при карате/.



Дръж дланта точно върху мостчето.

Като движиш перцето и не забравяш да поддържаш контакта на дланта с мостчето, изсвири следващия пример.

38.

Музикален пример 38: Двухъговна мелодия в 4/4 такт. Първият такт е в E5 (квартет), вторият в A5 (квартет). Ритмът се основава на акорди, ударени с перцето, с поддръжка на дланта на мостчето. Дължината на звука се регулира с дланта.

Таблатурен пример 38: Съответства на мелодията. Показва позициите на пръстите (1-4) и ритмичните знаци (0 за удар, 2 за поддръжка).

И едно упражнение в осмини.

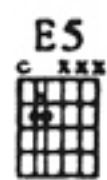
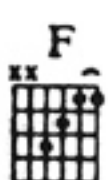
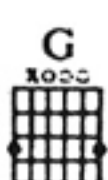
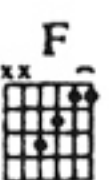
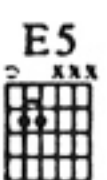
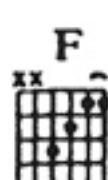

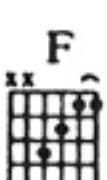
39.

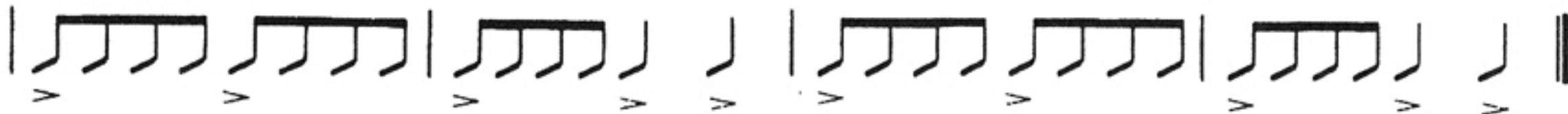
Музикален пример 39: Упражнение в осмини, E5. Мелодията се играе с перцето, докато дланта поддържа контакт с мостчето. Ритмът е осмини.

Таблатурен пример 39: Съответства на мелодията. Показва позициите на пръстите (1-4) и ритмичните знаци (0 за удар, 2 за поддръжка).

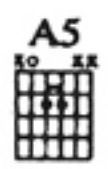
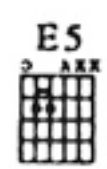

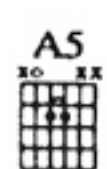
13. КЛАСИЧЕСКИ МЕТЪЛ ПРОГРЕСИИ


40.

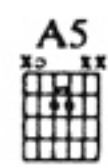






41.

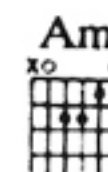
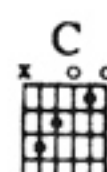






42.



43.



44.

45.

46.

14. ОЩЕ ЗА АКОРДИТЕ

Тонове, които съставят акорда, носят името на поредния си номер в гамата към която принадлежат. Например акордът D се състои от нотите D — F♯ — A. Тонът D е 1-вата степен на гама Ре мажор и **ОСНОВЕН** тон на акорда, носещ същото име. Тонът F♯ е 3-тата степен /защото D е 1-ва, E е 2-ра и F♯ трета степен от гамата/. Тонът A е 5-тата степен. **Тези разстояния между тоновете /степените/ се наричат ИНТЕРВАЛИ.** Основната мерна единица на интервала е **ПОЛОВИН СЪПКА.** При китарата половин съпка е разстояние едно прагче. Гамите и интервалите са поредици от цели и половин съпки. Например разстоянието от F♯ до A е съпка и половина /три прагчета/

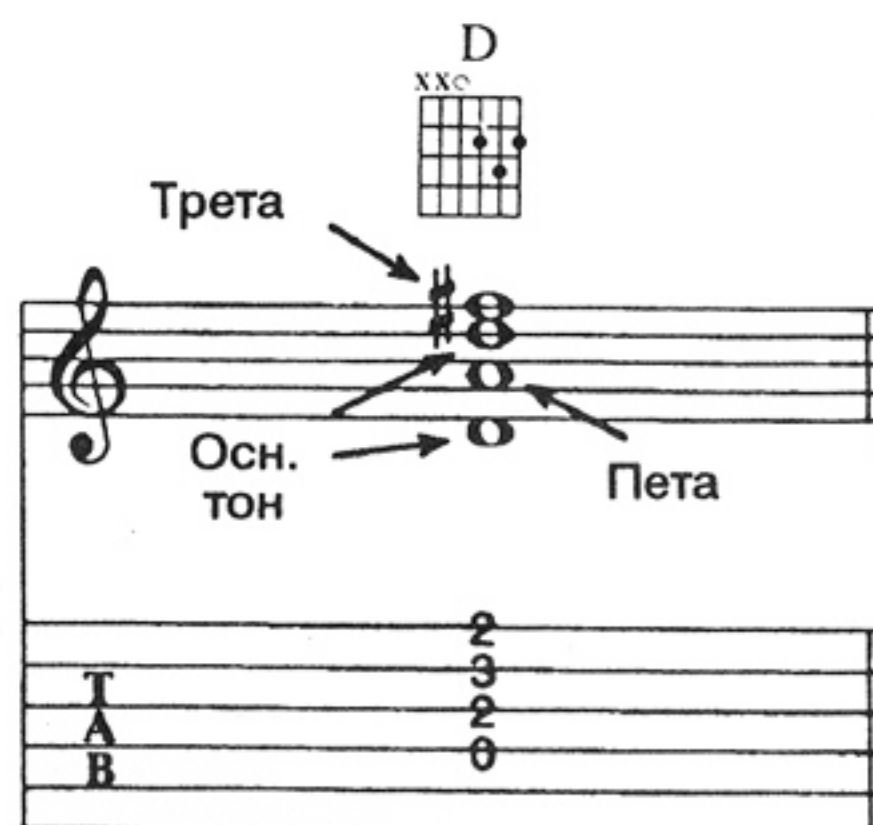
47.



— - една съпка
 — - половин съпка

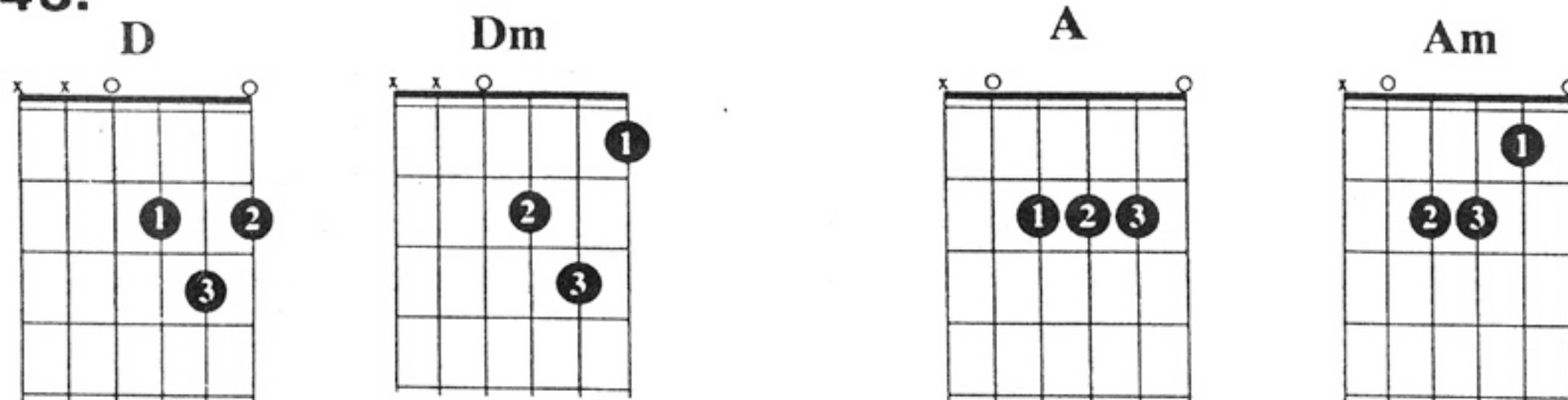
Това обръщение на акорда D е с трудна пръстовка. Ако искаш я опитай. Ако не можеш сега, ще го постигнеш по-късно. На касетата съм го изсъвирил тон по тон и като цял акорд.

Независимо от това как са разпределени нотите, D винаги си остава **ОСНОВЕН** тон, а A винаги е 5-та степен.



Ако променим един от интервалите в даден акорд можем да получим акорд със съвършено друго звучене. Например разликата между акорда D и Dm /Ре минор/ е само една нота — F♯, съответно F. По същия начин, ако в акорда A сменим нотата C♯ с нотата C, ще получим минорния акорд Am, който е с ново звучене.

48.



Ти познаваш тези акорди, но аз съм ги изсвирил още веднъж на касетата със съответното обяснение.

Когато един ден започнеш да мислиш за акордите като за интервали, това ще ти позволи да станеш добър солист-интерпретатор. Повече по този въпрос можеш да научиш от специалната музикална теория.

Забеляза ли, че КАТО СЕ ПРОМЕНЯ ТРЕТАТА СТЕПЕН се променя и ЗВУЧЕНИЕТО на акорда — МАЖОРНО или МИНОРНО?

МОЩНИТЕ ХЕВИ-МЕТЪЛ АКОРДИ са изградени само от **ОСНОВНИЯ** тон и **ПЕТАТА** степен. Те **НЯМАТ** ТРЕТА степен. След като третата степен определя дали акордът е мажорен или минорен, а тези акорди не съдържат трета степен, с тях може да се съпровожда всяка мелодия изискваща мажорен или минорен акорд. Това позволява лесно да се преминава от мажорни, към минорни акорди.

Понякога, обаче ти е необходим цялостният вариант на даден акорд, за да приддеш на звука **ЯСЕН** мажорен или минорен характер.

При мощните хеви-метъл акорди се използват преди всичко ниско звучащите струни, а при пълните /целите/ акорди — и ниско и високо звучащите. Използвани в комбинация, двата типа акорди си контрастират и придават по-изразителен характер на мелодията.

Разбира се , когато си хванал с лявата ръка пълен мажорен или минорен акорд, ти имаш възможност лесно да го превърнеш в мощен хеви-метъл акорд. Просто с дясната ръка и перцето трябва да удариш САМО ниските струни от акорда. За илюстрация, сравни пълните акорди E и Em, с мощния акорд E5:

49.

E

Em

E5

E5

Сега се опитай да ги изсвириш, с най-пестеливо местене на пръстите на лявата ръка. Внимавай за точните удари с перцето. Изсвирил съм ти ги на касетата. Не забравяй, че при E5 1-ва, 2-ра и 3-та струни не звучат.

Да изсвим и една акордна прогресия от мощни хеви-метъл акорди и цялостни мажорни и минорни акорди. Акордите отбелязани със знака /заглушаване с длан/, изсвири във вариант хеви-метъл, т.е. на най-ниските три струни. Акордите, отбелязани със знака ⊗ /акцент/, изсвири като нормални, пълни акорди.

50.

Em

23

Am

231

D

132

Em

23

Am

231

D

132

Am

231

Em

23

15. БЛУС И РОК СХЕМИ

Сигурно вече си се чудил, че музиканти, които никога преди това не са се срещали, се качват на сцената и свирят без да си разменят много-много думи. Всеки знае кога да изсвири следващия акорд. За този феномен вече споменахме в раздел „Мощни хеви-метъл акорди“. Секретът е в **БЛУС-СХЕМАТА**. Тя определя в какъв ред да се сменят акордите. Това е и **ХАРМОНИЯТА**. Всяка мелодия се изгражда върху определена хармония.

Показаната по-долу блуз схема е в тоналност А. Чуй я на касетата, изсвири я и я запомни: 4 пъти А, 2 пъти D, 2 пъти А, 1 път Е, 1 път D, 1 път А, 1 път Е. Това е стандартната схема на блуса. Състои се от 12 такта и 3 основни акорда.

51.

A	A	A	A
4/4	/	/	/
/	/	/	/
/	/	/	/
/	/	/	/
/	/	/	/
/	/	/	/
/	/	/	/
/	/	/	/
/	/	/	/
/	/	/	/
/	/	/	/

По толкова пъти и през същите интервали се свири всяка една блуз-схема, във всяка тоналност. Ако се замислиш, ще установиш, че схемата е изградена върху 1-ва, 4-та и 5-та степен на съответната гама /тоналност/. Ето я в тоналност Е:

52.

E	E	E	E7
4/4	/	/	/
/	/	/	/
/	/	/	/
/	/	/	/
/	/	/	/
/	/	/	/
/	/	/	/
/	/	/	/
/	/	/	/
/	/	/	/
/	/	/	/

1-та степен е Е, 4-та А и 5-та Н. Тези степени, в музикалната теория се наричат **ТОНИКА**, **СУБДОМИНАНТА** И **ДОМИНАНТА** /това за обща култура/. Вместо чистите акорди Е и Н, за по-интересна хармония съм използвал акордите **Е7** и **Н7**. По същия начин можеш да промениш и блуз-схемата в А, като смениш в девети и дванадесети такт акорда Е с Е 7.

Ами, ти вече си готов блусар. Опитай върху горните две блус-схеми да си изпееш някоя мелодия или песен.

На касетата съм ти направил една блус-импровизация. Тя е в тоналност Е. Мелодията е в левия канал, акомпанимента — в десния. След като я изслушаш няколко пъти, пусни само левия канал и поддържай акордния акомпанимент.

Сега много лесно можеш да засвириш рок. Опитай с блус схема в тоналност А. Само смени темпото и акцента, така както е направено на касетата.

Съвременният рок не се придържа към строги схеми и е значително усложнен, но аз не се съмнявам, че ще стигнеш бързо и до най-трудните му форми.



Една рок енд рол фигура

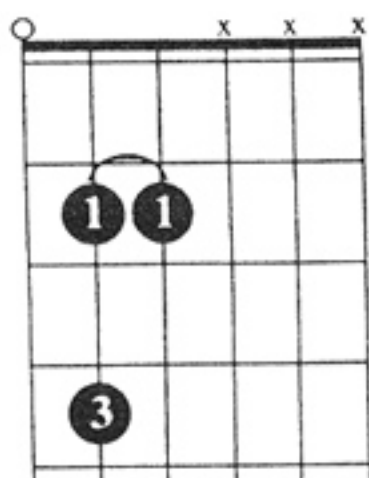
Добрият тон и точната ритмика зависят в голяма степен от развитието на координацията между различните движения на ръцете: от силата на удара с перцето, заглушаването с дясната ръка, селективното избиране на струните, които трябва да бъдат ударени с перцето и от акцентите върху отделните тонове или акорди.

При свирене на **РИФОВЕ** /кратки солови фрази/, лявата ръка е доста активна и обикновено се движи синхронно с дясната. Сага ще ти покаже една техника подобна на риф и свързваща движението на лявата ръка със свиренето на акорди. Това е класическа ритъм-фигура, произлизаща от блуса и се е използвала винаги — от старите рокаджии, до **Led Zeppelin** и **Guns N'Roses**. Това е рок енд рол фигура в осмини ноти.

Да започнем с еднотактова рок фигура в Ми. Дръж първи пръст върху 4-та и 5-та струна, без да го повдигаш, докато с трети пръст натискаш 4-то прагче на 5-та струна. Така ти свириш последователно акордите E5 и E6.

53.

E6



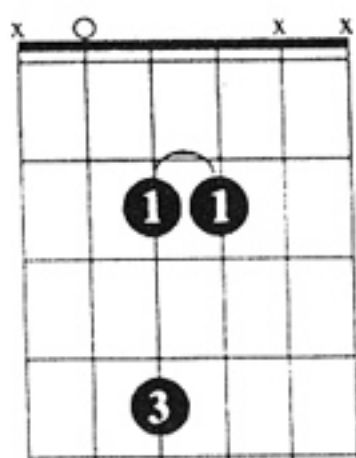
Рок в Ми



По същия начин изсвири акордите A5 — A6 и D5 — D6.

54.

A6

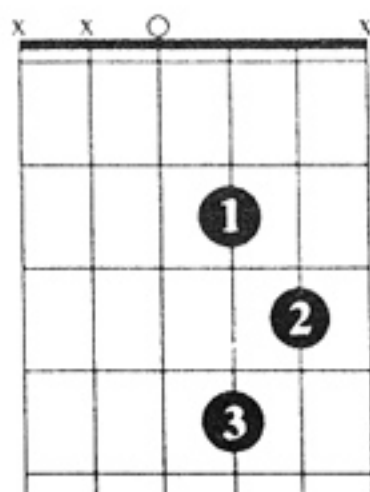


Рок в Ла

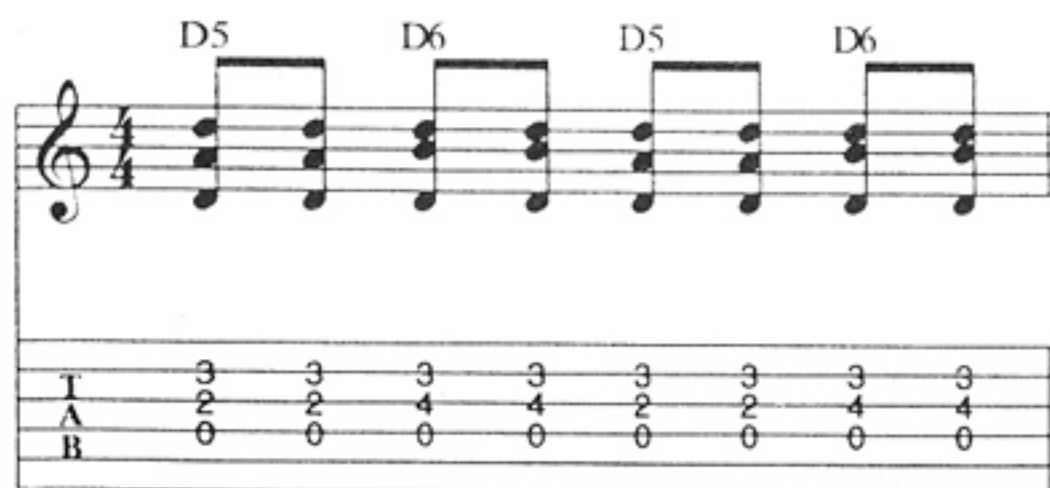


55.

D6



Рок в Ре



Сега да се върнем към 12 тактовата блус-схема и да изсвирим „ДЯДОТО НА РОКА“, защото и днес, почти всяка хеви метъл банда използва тази акордна прогресия, в поне едно от своите парчета.

ДЯДОТО НА РОКА

56.

A

D
A

E
D
A
E

И още нещо, в стил Guns N' Roses:

57.

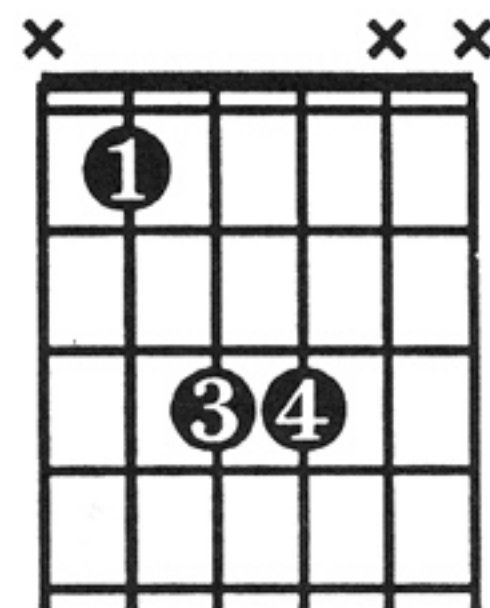
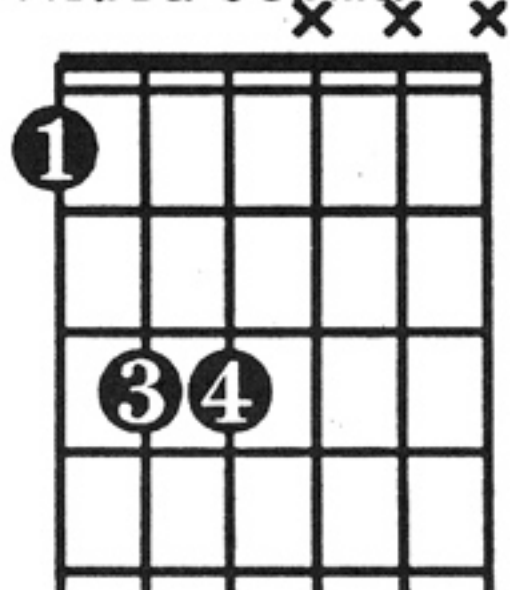
E5
H5
A5
E5
E6 E5
E6 E5
E6 E5
E6

16. ПРИДВИЖИМИ АКОРДИ

Не всички рок-групи използват само три акорда. Затова ще ти покажа две акордни форми, които чрез придвижване на лявата ръка нагоре или надолу по грифа, без смяна на пръстовката, водят до смяна на акорда. При тези форми не се използват свободни струни. Това е тъй нареченото **ТРАНСПОНИРАНЕ**. Опитай, като използваш показаните пръстовки.

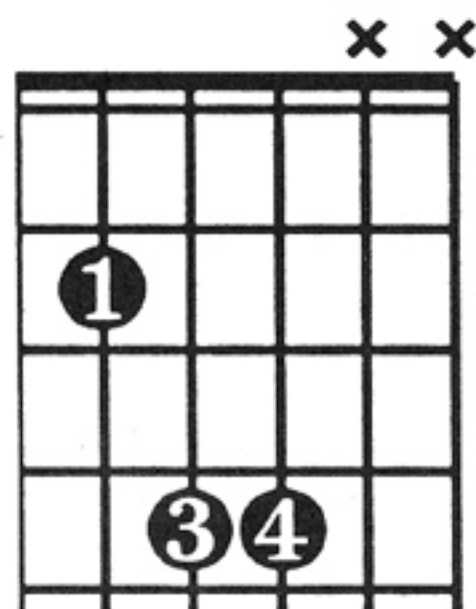
58.

Първа форма



Втора форма

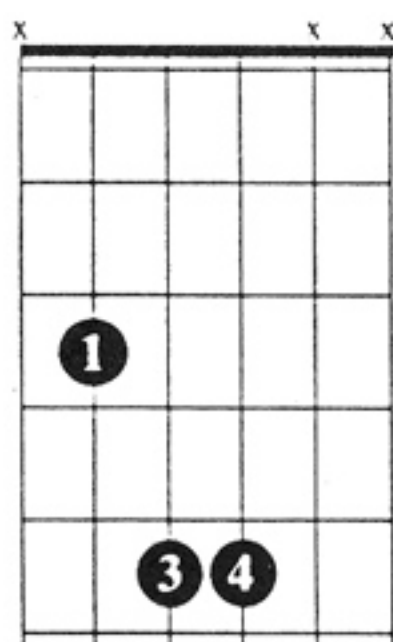
Изсвирена на 2-ро прагче втората форма ти дава акорда H5.



Втора позиция

Сега можеш, с едно преместване на лявата ръка надясно по грифа, да изсвириш акорда **C5**. Просто леко отпускаш пръстите и ги приплъзваш на следващото прагче, надясно. Това е така, защото както вече знаеш между Си и До разстоянието е половин тон /едно прагче/. Така че първият ти пръст отива на 3-то прагче, а третият и четвъртият — на 5-то.

59.



C5

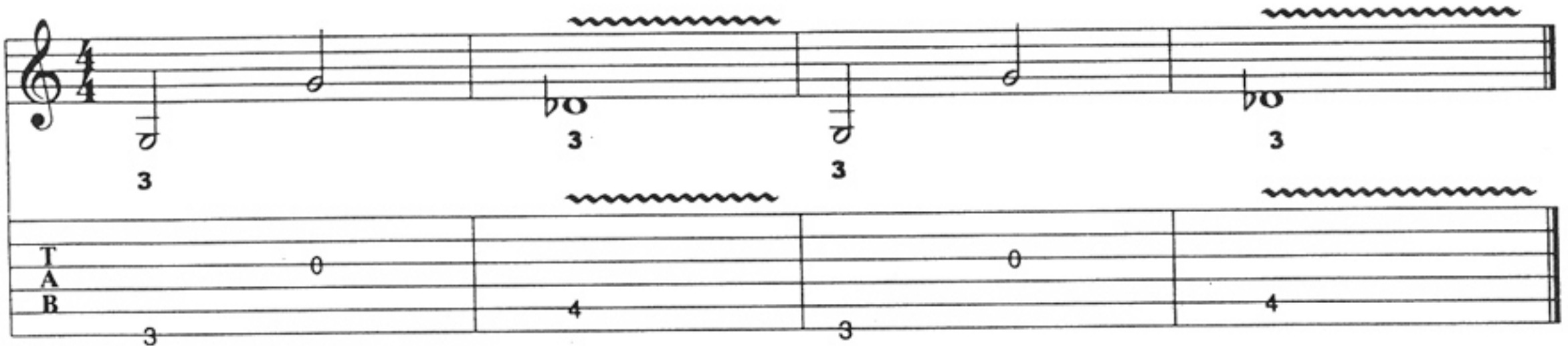



По същия начин можеш да си съставиш други подобни акорди.

17. СОЛО КИТАРА

Доста труд и доста познания са необходими за да станеш добър соло-китарист. Но все някога трябва да започнеш. А ти вече знаеш много неща, затова да започнем направо с един риф в стил **Black Sabbath**:

60.



Знакът  означава **ВИБРАТО**. Вибратото се получава чрез разклащане на струната нагоре-надолу с пръста, който я натиска. Това трябва да става максимално равномерно и нежно. Тази техника се усвоява постепенно, и с нея се постига едно чудесно оцветяване на мелодията.

Рифовете са един от определящите елементи в рок-музиката. Те изграждат мост между акордните прогресии и водещата мелодична фраза. Един добър риф ти остава в съзнанието по-дълго дори и от мелодията и текста. И при най-шумното парти, този риф ще ти привлече вниманието.

Ето още няколко рифа в стил **Bon Jovi, Ozzy Osbourne, Faster Pussycat, Judas Priest, Deep Purple**.

Не забравяй да разчетеш внимателно арматурните знаци в началото на петолинието. Чуй примерите на касетата няколко пъти.

61. *BON JOVI*



Обърна ли внимание на диезите в горния риф? Ако се затрудняваш, чуй го още веднъж от касетата. Изсвирил съм го бавно и бързо.

62. OZZY OSBOURNE
"CRAZY TRAIN"

Изсвири го 3 пъти

Musical notation for OZZY OSBOURNE "CRAZY TRAIN". The score is in 4/4 time with a key signature of one sharp (F#). The guitar part (TAB) is written on a six-line staff. The first system shows a melodic line with notes G4, A4, B4, C5, D5, E5, F#5, G5, A5, B5, C6, D6, E6, F#6, G6, A6, B6, C7, D7, E7, F#7, G7, A7, B7, C8, D8, E8, F#8, G8, A8, B8, C9, D9, E9, F#9, G9, A9, B9, C10, D10, E10, F#10, G10, A10, B10, C11, D11, E11, F#11, G11, A11, B11, C12, D12, E12, F#12, G12, A12, B12, C13, D13, E13, F#13, G13, A13, B13, C14, D14, E14, F#14, G14, A14, B14, C15, D15, E15, F#15, G15, A15, B15, C16, D16, E16, F#16, G16, A16, B16, C17, D17, E17, F#17, G17, A17, B17, C18, D18, E18, F#18, G18, A18, B18, C19, D19, E19, F#19, G19, A19, B19, C20, D20, E20, F#20, G20, A20, B20, C21, D21, E21, F#21, G21, A21, B21, C22, D22, E22, F#22, G22, A22, B22, C23, D23, E23, F#23, G23, A23, B23, C24, D24, E24, F#24, G24, A24, B24, C25, D25, E25, F#25, G25, A25, B25, C26, D26, E26, F#26, G26, A26, B26, C27, D27, E27, F#27, G27, A27, B27, C28, D28, E28, F#28, G28, A28, B28, C29, D29, E29, F#29, G29, A29, B29, C30, D30, E30, F#30, G30, A30, B30, C31, D31, E31, F#31, G31, A31, B31, C32, D32, E32, F#32, G32, A32, B32, C33, D33, E33, F#33, G33, A33, B33, C34, D34, E34, F#34, G34, A34, B34, C35, D35, E35, F#35, G35, A35, B35, C36, D36, E36, F#36, G36, A36, B36, C37, D37, E37, F#37, G37, A37, B37, C38, D38, E38, F#38, G38, A38, B38, C39, D39, E39, F#39, G39, A39, B39, C40, D40, E40, F#40, G40, A40, B40, C41, D41, E41, F#41, G41, A41, B41, C42, D42, E42, F#42, G42, A42, B42, C43, D43, E43, F#43, G43, A43, B43, C44, D44, E44, F#44, G44, A44, B44, C45, D45, E45, F#45, G45, A45, B45, C46, D46, E46, F#46, G46, A46, B46, C47, D47, E47, F#47, G47, A47, B47, C48, D48, E48, F#48, G48, A48, B48, C49, D49, E49, F#49, G49, A49, B49, C50, D50, E50, F#50, G50, A50, B50, C51, D51, E51, F#51, G51, A51, B51, C52, D52, E52, F#52, G52, A52, B52, C53, D53, E53, F#53, G53, A53, B53, C54, D54, E54, F#54, G54, A54, B54, C55, D55, E55, F#55, G55, A55, B55, C56, D56, E56, F#56, G56, A56, B56, C57, D57, E57, F#57, G57, A57, B57, C58, D58, E58, F#58, G58, A58, B58, C59, D59, E59, F#59, G59, A59, B59, C60, D60, E60, F#60, G60, A60, B60, C61, D61, E61, F#61, G61, A61, B61, C62, D62, E62, F#62, G62, A62, B62, C63, D63, E63, F#63, G63, A63, B63, C64, D64, E64, F#64, G64, A64, B64, C65, D65, E65, F#65, G65, A65, B65, C66, D66, E66, F#66, G66, A66, B66, C67, D67, E67, F#67, G67, A67, B67, C68, D68, E68, F#68, G68, A68, B68, C69, D69, E69, F#69, G69, A69, B69, C70, D70, E70, F#70, G70, A70, B70, C71, D71, E71, F#71, G71, A71, B71, C72, D72, E72, F#72, G72, A72, B72, C73, D73, E73, F#73, G73, A73, B73, C74, D74, E74, F#74, G74, A74, B74, C75, D75, E75, F#75, G75, A75, B75, C76, D76, E76, F#76, G76, A76, B76, C77, D77, E77, F#77, G77, A77, B77, C78, D78, E78, F#78, G78, A78, B78, C79, D79, E79, F#79, G79, A79, B79, C80, D80, E80, F#80, G80, A80, B80, C81, D81, E81, F#81, G81, A81, B81, C82, D82, E82, F#82, G82, A82, B82, C83, D83, E83, F#83, G83, A83, B83, C84, D84, E84, F#84, G84, A84, B84, C85, D85, E85, F#85, G85, A85, B85, C86, D86, E86, F#86, G86, A86, B86, C87, D87, E87, F#87, G87, A87, B87, C88, D88, E88, F#88, G88, A88, B88, C89, D89, E89, F#89, G89, A89, B89, C90, D90, E90, F#90, G90, A90, B90, C91, D91, E91, F#91, G91, A91, B91, C92, D92, E92, F#92, G92, A92, B92, C93, D93, E93, F#93, G93, A93, B93, C94, D94, E94, F#94, G94, A94, B94, C95, D95, E95, F#95, G95, A95, B95, C96, D96, E96, F#96, G96, A96, B96, C97, D97, E97, F#97, G97, A97, B97, C98, D98, E98, F#98, G98, A98, B98, C99, D99, E99, F#99, G99, A99, B99, C100, D100, E100, F#100, G100, A100, B100, C101, D101, E101, F#101, G101, A101, B101, C102, D102, E102, F#102, G102, A102, B102, C103, D103, E103, F#103, G103, A103, B103, C104, D104, E104, F#104, G104, A104, B104, C105, D105, E105, F#105, G105, A105, B105, C106, D106, E106, F#106, G106, A106, B106, C107, D107, E107, F#107, G107, A107, B107, C108, D108, E108, F#108, G108, A108, B108, C109, D109, E109, F#109, G109, A109, B109, C110, D110, E110, F#110, G110, A110, B110, C111, D111, E111, F#111, G111, A111, B111, C112, D112, E112, F#112, G112, A112, B112, C113, D113, E113, F#113, G113, A113, B113, C114, D114, E114, F#114, G114, A114, B114, C115, D115, E115, F#115, G115, A115, B115, C116, D116, E116, F#116, G116, A116, B116, C117, D117, E117, F#117, G117, A117, B117, C118, D118, E118, F#118, G118, A118, B118, C119, D119, E119, F#119, G119, A119, B119, C120, D120, E120, F#120, G120, A120, B120, C121, D121, E121, F#121, G121, A121, B121, C122, D122, E122, F#122, G122, A122, B122, C123, D123, E123, F#123, G123, A123, B123, C124, D124, E124, F#124, G124, A124, B124, C125, D125, E125, F#125, G125, A125, B125, C126, D126, E126, F#126, G126, A126, B126, C127, D127, E127, F#127, G127, A127, B127, C128, D128, E128, F#128, G128, A128, B128, C129, D129, E129, F#129, G129, A129, B129, C130, D130, E130, F#130, G130, A130, B130, C131, D131, E131, F#131, G131, A131, B131, C132, D132, E132, F#132, G132, A132, B132, C133, D133, E133, F#133, G133, A133, B133, C134, D134, E134, F#134, G134, A134, B134, C135, D135, E135, F#135, G135, A135, B135, C136, D136, E136, F#136, G136, A136, B136, C137, D137, E137, F#137, G137, A137, B137, C138, D138, E138, F#138, G138, A138, B138, C139, D139, E139, F#139, G139, A139, B139, C140, D140, E140, F#140, G140, A140, B140, C141, D141, E141, F#141, G141, A141, B141, C142, D142, E142, F#142, G142, A142, B142, C143, D143, E143, F#143, G143, A143, B143, C144, D144, E144, F#144, G144, A144, B144, C145, D145, E145, F#145, G145, A145, B145, C146, D146, E146, F#146, G146, A146, B146, C147, D147, E147, F#147, G147, A147, B147, C148, D148, E148, F#148, G148, A148, B148, C149, D149, E149, F#149, G149, A149, B149, C150, D150, E150, F#150, G150, A150, B150, C151, D151, E151, F#151, G151, A151, B151, C152, D152, E152, F#152, G152, A152, B152, C153, D153, E153, F#153, G153, A153, B153, C154, D154, E154, F#154, G154, A154, B154, C155, D155, E155, F#155, G155, A155, B155, C156, D156, E156, F#156, G156, A156, B156, C157, D157, E157, F#157, G157, A157, B157, C158, D158, E158, F#158, G158, A158, B158, C159, D159, E159, F#159, G159, A159, B159, C160, D160, E160, F#160, G160, A160, B160, C161, D161, E161, F#161, G161, A161, B161, C162, D162, E162, F#162, G162, A162, B162, C163, D163, E163, F#163, G163, A163, B163, C164, D164, E164, F#164, G164, A164, B164, C165, D165, E165, F#165, G165, A165, B165, C166, D166, E166, F#166, G166, A166, B166, C167, D167, E167, F#167, G167, A167, B167, C168, D168, E168, F#168, G168, A168, B168, C169, D169, E169, F#169, G169, A169, B169, C170, D170, E170, F#170, G170, A170, B170, C171, D171, E171, F#171, G171, A171, B171, C172, D172, E172, F#172, G172, A172, B172, C173, D173, E173, F#173, G173, A173, B173, C174, D174, E174, F#174, G174, A174, B174, C175, D175, E175, F#175, G175, A175, B175, C176, D176, E176, F#176, G176, A176, B176, C177, D177, E177, F#177, G177, A177, B177, C178, D178, E178, F#178, G178, A178, B178, C179, D179, E179, F#179, G179, A179, B179, C180, D180, E180, F#180, G180, A180, B180, C181, D181, E181, F#181, G181, A181, B181, C182, D182, E182, F#182, G182, A182, B182, C183, D183, E183, F#183, G183, A183, B183, C184, D184, E184, F#184, G184, A184, B184, C185, D185, E185, F#185, G185, A185, B185, C186, D186, E186, F#186, G186, A186, B186, C187, D187, E187, F#187, G187, A187, B187, C188, D188, E188, F#188, G188, A188, B188, C189, D189, E189, F#189, G189, A189, B189, C190, D190, E190, F#190, G190, A190, B190, C191, D191, E191, F#191, G191, A191, B191, C192, D192, E192, F#192, G192, A192, B192, C193, D193, E193, F#193, G193, A193, B193, C194, D194, E194, F#194, G194, A194, B194, C195, D195, E195, F#195, G195, A195, B195, C196, D196, E196, F#196, G196, A196, B196, C197, D197, E197, F#197, G197, A197, B197, C198, D198, E198, F#198, G198, A198, B198, C199, D199, E199, F#199, G199, A199, B199, C200, D200, E200, F#200, G200, A200, B200, C201, D201, E201, F#201, G201, A201, B201, C202, D202, E202, F#202, G202, A202, B202, C203, D203, E203, F#203, G203, A203, B203, C204, D204, E204, F#204, G204, A204, B204, C205, D205, E205, F#205, G205, A205, B205, C206, D206, E206, F#206, G206, A206, B206, C207, D207, E207, F#207, G207, A207, B207, C208, D208, E208, F#208, G208, A208, B208, C209, D209, E209, F#209, G209, A209, B209, C210, D210, E210, F#210, G210, A210, B210, C211, D211, E211, F#211, G211, A211, B211, C212, D212, E212, F#212, G212, A212, B212, C213, D213, E213, F#213, G213, A213, B213, C214, D214, E214, F#214, G214, A214, B214, C215, D215, E215, F#215, G215, A215, B215, C216, D216, E216, F#216, G216, A216, B216, C217, D217, E217, F#217, G217, A217, B217, C218, D218, E218, F#218, G218, A218, B218, C219, D219, E219, F#219, G219, A219, B219, C220, D220, E220, F#220, G220, A220, B220, C221, D221, E221, F#221, G221, A221, B221, C222, D222, E222, F#222, G222, A222, B222, C223, D223, E223, F#223, G223, A223, B223, C224, D224, E224, F#224, G224, A224, B224, C225, D225, E225, F#225, G225, A225, B225, C226, D226, E226, F#226, G226, A226, B226, C227, D227, E227, F#227, G227, A227, B227, C228, D228, E228, F#228, G228, A228, B228, C229, D229, E229, F#229, G229, A229, B229, C230, D230, E230, F#230, G230, A230, B230, C231, D231, E231, F#231, G231, A231, B231, C232, D232, E232, F#232, G232, A232, B232, C233, D233, E233, F#233, G233, A233, B233, C234, D234, E234, F#234, G234, A234, B234, C235, D235, E235, F#235, G235, A235, B235, C236, D236, E236, F#236, G236, A236, B236, C237, D237, E237, F#237, G237, A237, B237, C238, D238, E238, F#238, G238, A238, B238, C239, D239, E239, F#239, G239, A239, B239, C240, D240, E240, F#240, G240, A240, B240, C241, D241, E241, F#241, G241, A241, B241, C242, D242, E242, F#242, G242, A242, B242, C243, D243, E243, F#243, G243, A243, B243, C244, D244, E244, F#244, G244, A244, B244, C245, D245, E245, F#245, G245, A245, B245, C246, D246, E246, F#246, G246, A246, B246, C247, D247, E247, F#247, G247, A247, B247, C248, D248, E248, F#248, G248, A248, B248, C249, D249, E249, F#249, G249, A249, B249, C250, D250, E250, F#250, G250, A250, B250, C251, D251, E251, F#251, G251, A251, B251, C252, D252, E252, F#252, G252, A252, B252, C253, D253, E253, F#253, G253, A253, B253, C254, D254, E254, F#254, G254, A254, B254, C255, D255, E255, F#255, G255, A255, B255, C256, D256, E256, F#256, G256, A256, B256, C257, D257, E257, F#257, G257, A257, B257, C258, D258, E258, F#258, G258, A258, B258, C259, D259, E259, F#259, G259, A259, B259, C260, D260, E260, F#260, G260, A260, B260, C261, D261, E261, F#261, G261, A261, B261, C262, D262, E262, F#262, G262, A262, B262, C263, D263, E263, F#263, G263, A263, B263, C264, D264, E264, F#264, G264, A264, B264, C265, D265, E265, F#265, G265, A265, B265, C266, D266, E266, F#266, G266, A266, B266, C267, D267, E267, F#267, G267, A267, B267, C268, D268, E268, F#268, G268, A268, B268, C269, D269, E269, F#269, G269, A269, B269, C270, D270, E270, F#270, G270, A270, B270, C271, D271, E271, F#271, G271, A271, B271, C272, D272, E272, F#272, G272, A272, B272, C273, D273, E273, F#273, G273, A273, B273, C274, D274, E274, F#274, G274, A274, B274, C275, D275, E275, F#275, G275, A275, B275, C276, D276, E276, F#276, G276, A276, B276, C277, D277, E277, F#277, G277, A277, B277, C278, D278, E278, F#278, G278, A278, B278, C279, D279, E279, F#279, G279, A279, B279, C280, D280, E280, F#280, G280, A280, B280, C281, D281, E281, F#281, G281, A281, B281, C282, D282, E282, F#282, G282, A282, B282, C283, D283, E283, F#283, G283, A283, B283, C284, D284, E284, F#284, G284, A284, B284, C285, D285, E285, F#285, G285, A285, B285, C286, D286, E286, F#286, G286, A286, B286, C287, D287, E287, F#287, G287, A287, B287, C288, D288, E288, F#288, G288, A288, B288, C289, D289, E289, F#289, G289, A289, B289, C290, D290, E290, F#290, G290, A290, B290, C291, D291, E291, F#291, G291, A291, B291, C292, D292, E292, F#292, G292, A292, B292, C293, D293, E293, F#293, G293, A293, B293, C294, D294, E294, F#294, G294, A294, B294, C295, D295, E295, F#295, G295, A295, B295, C296, D296, E296, F#296, G296, A296, B296, C297, D297, E297, F#297, G297, A297, B297, C298, D298, E298, F#298, G298, A298, B298, C299, D299, E299, F#299, G299, A299, B299, C300, D300, E300, F#300, G300, A300, B300, C301, D301, E301, F#301, G301, A301, B301, C302, D302, E302, F#302, G302, A302, B302, C303, D303, E303, F#303, G303, A303, B303, C304, D304, E304, F#304, G304, A304, B304, C305, D305, E305, F#305, G305, A305, B305, C306, D306, E306, F#306, G306, A306, B306, C307, D307, E307, F#307, G307, A307, B307, C308, D308, E308, F#308, G308, A308, B308, C309, D309, E309, F#309, G309, A309, B309, C310, D310, E310, F#310, G310, A310, B310, C311, D311, E311, F#311, G311, A311, B311, C312, D312, E312, F#312, G312, A312, B312, C313, D313, E313, F#313, G313, A313, B313, C314, D314, E314, F#314, G314, A314, B314, C315, D315, E315, F#315, G315, A315, B315, C316, D316, E316, F#316, G316, A316, B316, C317, D317, E317, F#317, G317, A317, B317, C318, D318, E318, F#318, G318, A318, B318, C319, D319, E319, F#319, G319, A319, B319, C320, D320, E320, F#320, G320, A320, B320, C321, D321, E321, F#321, G321, A321, B321, C322, D322, E322, F#322, G322, A322, B322, C323, D323, E323, F#323, G323, A323, B323, C324, D324, E324, F#324, G324, A324, B324, C325, D325, E325, F#325, G325, A325, B325, C326, D326, E326, F#326, G326, A326, B326, C327, D327, E327, F#327, G327, A327, B327, C328, D328, E328, F#328, G328, A328, B328, C329, D329, E329, F#329, G329, A329, B329, C330, D330, E330, F#330, G330, A330, B330, C331, D331, E331, F#331, G331, A331, B331, C332, D332, E332, F#332, G332, A332, B332, C333, D333, E333, F#333, G333, A333, B333, C334, D334, E334, F#334, G334, A334, B334, C335, D335, E335, F#335, G335, A335, B335, C336, D336, E336, F#336, G336, A336, B336, C337, D337, E337, F#337, G337, A337, B337, C338, D338, E338, F#338, G338, A338, B338, C339, D339, E339, F#339, G339, A339, B339, C340, D340, E340, F#340, G340, A340, B340, C341, D341, E341, F#341, G341, A341, B341, C342, D342, E342, F#342, G342, A342, B342, C343, D343, E343, F#343, G343, A343, B343, C344, D344, E344, F#344, G344, A344, B344, C345, D345, E345, F#345, G345, A345, B345, C346, D346, E346, F#346, G346, A346, B346, C347, D347, E347, F#347, G347, A347, B347, C348, D348, E348, F#348, G348, A348, B348, C349, D349, E349, F#349, G349, A349, B349, C350, D350, E350, F#350, G350, A350, B350, C351, D351, E351, F#351, G351, A351, B351, C352, D352, E352, F#352, G352, A352, B352, C353, D353, E353, F#353, G353, A353, B353, C354, D354, E354, F#354, G354, A354, B354, C355, D355, E355, F#355, G355, A355, B355, C356, D356, E356, F#356, G356, A356, B356, C357, D357, E357, F#357, G357, A357, B357, C358, D358, E358, F#358, G358, A358, B358, C359, D359, E359, F#359, G359, A359, B359, C360, D360, E360, F#360, G360, A360, B360, C361, D361, E361, F#361, G361, A361, B361, C362, D362, E362,

Ти си вече в края на този учебник. Научил си много. И много искаш да изпраскаш едно парче. Ето го:

РОК-БУКВАР РОК

66.

The musical score for exercise 66, 'ROCK-ABC ROCK', is presented in four systems. Each system contains a treble clef staff with a key signature of one sharp (F#) and a 4/4 time signature. Above the staff, chord diagrams for E5 and A5 are indicated. Below the staff, two staves are provided for guitar: the top one for the treble pickup (T) and the bottom one for the bass pickup (B). The notation includes various guitar-specific symbols such as slurs, ties, and fret numbers. The exercise is divided into four measures per system, with different chord progressions and melodic lines for each.

Опитай се да изсвириш поотделно солото и акомпанимента. Използвай касетата.

18. ИЗБОР НА КИТАРА

Най-добре си купи по-скъпа китара и от възможно най-реномиран магазин. Ако възможностите ти позволяват, купи си от следните марки: Fender, Gibson, Ovation, Ibanez, Yamaha, Aria.

Ползвай услугите на своя учител или на специалист.

Провери дали грифът не е „изметнат“, като го погледнеш от главата към тялото. При това, дръж китарата така, че грифът да бъде обърнат със струните на ляво или дясно.

Провери плавността на въртене на ключовете напред и назад.

Провери телените преградки /прагчета/ за евентуален механичен дефект.

Огледай тялото. Добрата китара е направена от истинско дърво.

Настрой китарата. Провери дали възпроизвежда вярно всички тонове, по следния начин:

- установи верността на октавата за всяка струна по отделно извличайки тона последователно от свободна струна и при натисната дванадесета позиция. Двата тона трябва да звучат еднакво, макар и с различна височина
- провери верността и чистотата на тоновете позиция по позиция

Включи китарата в усилвателя. За предпочитане е всички корекции на тона да са увеличени до край, с изключение на корекцията „bass“, която постави в средно положение. Сега провери китарата, без да използваш външни електронни ефекти /чиста китара/:

- като въртиш потенциометрите, провери плавността на въртене и дали няма шум/пукане, както и дали изпълняват функциите си да усилват или коригират тона.
- провери дали ключето за комбиниране на адаптерите работи
- повтори операциите от т. 7.



19. ИЗБОР НА СТРУНИ

Четири са основните размери на струните:

дебели	/heavy	- H/
средни	/medium	- M/
леки	/light	- L/
съвсем леки	/extra light	- EL/

Ето един примерен комплект струни, подходящ за свирене на рок и блуз, в инчове:

E 1-ва	0,10 /0,8/	в зависимост от марката, те кореспондират на леките струни /light/.
H 2-ра	0,13	
G 3-та	0,15	
D 4-та	0,26	
A 5-та	0,32	
E 6-та	0,42	

Други комбинации:

0,08	0,11	0,14	0,22	0,30	0,38
0,09	0,11	0,16	0,24	0,32	0,42
0,10	0,13	0,17	0,26	0,36	0,46

Някои от по-известните марки струни са: FENDER, GIBSON, GHS, BOTTOM, D'ADDARIO, ERNIE BALL, DEAN MARKLEY, D'ANDJELICO, LABELLA. Средната им цена е 10-14 DM за комплект.

Съветвам те за упражнения да използваш средно дебели струни, а по-нататък, при свирене в група, леките и дори съвсем леките /тънките/ струни.



20. СЪВЕТИТЕ НА АЛ ДИ МЕОЛА

Тези практически съвети ще ти помогнат да напреднеш по-бързо и да постигнеш крайната си цел — да станеш един добър китарист и музикант:

Използвай стойката за ноти. Не поставяй нотите върху кревата, пода или масата, защото това не само затруднява четенето, но може да повреди очите ти. Освен това, не би могъл да държиш и китарата си правилно.

Купи си добър метроном. Той ще ти помогне да развиеш стабилно чувство за такт.

Научи се да тактуваш правилно, с левия крак.

Всяко практическо упражнение изисква пълна концентрация, затова една спокойна обстановка би ти помогнала много.

Като начало, продължителността на заниманията ти може да бъде 20 до 45 минути на ден. Постепенно се опитай да продължиш времето толкова, колкото позволява личната ти заетост.

Не е полезно да претоварваш ръцете и пръстите си. Щом почувствуващ умора или пък ти дотегне едно упражнение, премини към друго, или излез за малко от стаята. Или просто остави китарата за един ден.

Ако си много запален китарист, ако се стремиш към професионализъм, трябва да поддържаш тялото и духа си в стабилна форма, а това означава добър режим на хранене и сън. Може да ти изглежда много поучително, но не забравяй, че ако си се отдал на китарата, често ще ти се случва да свириш в опушени заведения и до късните часове на нощта. За да свириш по 4-5 часа всяка вечер и при това на високо ниво, трябва да си в чудесна емоционална и физическа форма.



Аз рокасах,
Ти рокаса,
Той рокаса

Ние рокасахме!

РОКАСАХА ВСИЧКИ!

ТАЗИ МЕТОДИКА И ЗАПИСЪТ КЪМ
НЕЯ СА РЕАЛИЗИРАНИ ОТ
КИТАРИСТА ЮЛИАН МАРКОВ И
ЕДНОЛИЧНА ФИРМА
ЮБИСА — БИЗНЕС — МАРКОВ

Използваният ефект е *TURBO
OVER DRIVE (ROLAND-BOSS)*. За
чудесния звук на записа
благодарим на г-н Кирил Ампов –
Трио „Спешен случай“.



KNOCKIN' ON HEAVEN'S DOOR

Куплет: 4/4 G⁵ D / Am / G⁵ D / C /
G⁵ D / Am / G⁵ D / C /

Припев: G⁵ D⁵/ C⁵/ G⁵ D⁵/ C⁵:/

**Mama, take this badge from me.
I can't use it any more.
It's getting dark to see.
Feels like I'm knockin' on haven's door.**



Knock, knock, knockin' on heaven's door. Hey, hey, hey. Yeah.
Knock, knock, knockin' on heaven's door.
Ooh, knock, knock, knockin' on heaven's door. Ooh. Yea.
Knock, knock, knockin' on heaven's door. Hey, hey, hey. Yeah.
Ooh, woh, yeah, yeah. Yea (knock), oh, yeah, yeah. Ow.

Mama, put my guns in the ground.
I cant shoot them any more.
That cold black cloud is coming down.
Feels like I'm knockin' on heaven's door.

Knock.....

DUST IN THE WIND

KANSAS' 77

Куплет: 4/4

II II	II II	II II	II II
C G /	Am /	G Dm7 /	Am /
C G /	Am /	G Dm7 /	Am /

Припев: G / Am / G / Am G /

I close my eyes only for a moment and the moment's gone.
All my dreams pass before my eyes, a curiosity.

Dust in the wind. All they are is dust in the wind.
All we are is dust in the wind, oh. Dust in the wind.
All we are is dust in the wind. Dust in the wind.
Ev'ry thing is dust in the wind.

Same old song, just a drop of water in an endless sea.
All we do crumbles to the ground tho' we refuse to see.

Don't hang on, nothing last forever but the earth and sky.
Slips away and all your money won't an other minute buy.

HOTEL CALIFORNIA

Куплет: 4/4

Am	/	Am	/	E	/	E	/
G	/	G	/	D	/	D	/
F	/	F	/	C	/	C	/
Dm	/	Dm	/	E	/	E	:/



Припев:

F	/	F	/	C	/	C	/
E	/	E	/	Am	/	Am	/
F	/	F	/	C	/	C	/
Dm	/	Dm	/	E	/	E	/

On a dark desert highway cool wind in my hair,
 Worm smell of colitas rising up through the air.
 Up a head in the distance, I saw a shimmering light.
 My head grew heavy and my sight grew dim.
 I had to stop for the night.

There she stood in the doorway, I heard the mission bell,
 And I was thinking to my self: This could be hell.
 Then she lit up a candle and she showed me the way.
 There were voices down the corridor, I thought I heard them say:

Welcome to the Hotel California
 Such a lovely place (such a lovely place).
 Plenty of room at the hotel California
 Any time of year you can find it here.

Her mind is Tiffany-twisted, she got the Mercedes bends
 She got a lot pretty, pretty boys, that she calls friends.
 How they dance in the courtyard, sweet summer sweet,
 Some dance to remember, some dance to forget.

So I called up the Captain, 'Please bring me my wine'.
 He sad, 'We haven't had that spirit here
 since nineteen sixty nine'.
 And still those voices are calling from far away,
 Wake up in the middle of the night, just to here them say...

Welcome to the hotel California,
 such a lovely place (such a lovely place).
 They livin' it up at the Hotel California,
 What a nice surprise, bringing your alibis...



HEY JOE

Оригинал:

4/4 II II II II IIII IIII
 B \flat F / C G / D / D /
 B \flat F / C G / D / D :/



Трансп.:

4/4 C G / D A / E / E /
 C G / D A / E / E :/

Hey Joe, where ya goin' with that gun in your hand /I said/.
 Hay Joe where ya goin' with that gun in your hand.
 I'm going out and find my woman.
 She's been runnin' 'round with some other man.
 I sad I'm going out and find my woman,
 she's been run' 'round with some other man.



YOU ARE WONDERFUL TONIGHT

Куплет:

2/4 II II II II
 G / D / C / D /
 G / D / C / D /
 G / D / C / D /

Припев:

C / D / G / Em /
 C / D / G / G /

It's late in the evening, she's wondering what clothes to ware.
 She puts on her make up, brushes her long blond hare.
 And then she'll ask me: 'Do I look alright?'
 And I say „Yes, you are wonderful tonight“.

We go to the party, and every one turns to see
 This beautiful lady that's walking around me.
 And then she asked me „Do you feel alright?“
 And I say „Yes, I feel wonderful tonight“.

I feel wonderful, because I see the love light in your eyes,
 And the wonder of it all is that you just don't realize
 How much I love you.

It's time to go home now, and I've got an aching head.
 So I give her the car keys, she helps me to bed.
 And then I tell her as I turn out the light...
 I say „My darling, you are wonderful tonight“.